Ἀριθ. 292 – Λεπτὰ εἴκοσι.

ΕΤΟΣ ΣΤ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος δωδέκατος Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἀθήναις, φρ. 10, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6 2 Αὐγούστου 1881

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία Ι. Ρουφφίνη.—Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια· ἴδε σελ. 464.

ΙΗ'

Τὸ τέλος τοῦ εἰδυλλίου.

Ἦτο θερμὴ καὶ πνιγηρὰ ἡμέρα τοῦ Αὐγούστου, ἐξ ἐκείνων αἵτινες τοσοῦτον βαρύνουσι τοὺς νευρικοὺς ἀνθρώπους, καὶ καθ' ἃς ἡ φύσις, οἱονεὶ ἐξηντλημένη, φαίνεται ἀκινητοῦσα. Αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου, διαπερῶσαι λεπτὸν στρῶμα λευκῶν νεφελῶν, ἐπυρπόλουν τὴν γῆν διὰ θέρμης βαρείας καὶ νοσηρᾶς. Οὐδ' ἓν φύλλον ἐσείετο, οὐδ' ἓν πτηνὸν ἐκελλάδει, καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ τέττιγες εἶχον παύσει τὸ ὀξὺ των τερέτισμα. Ὁ μόνος θόρυβος, ὅστις διέκοπτεν ἐνίοτε τὴν ἐπίσημον ἐκείνην σιγήν, ἦτο τὸ πένθιμον ᾆσμα τοῦ κόκκυγος, καλοῦντος τὸ θῆλύ του.

Ἡ Λουκία εἶχε δοκιμάσει ἀλληλοδιαδόχως καὶ ἄνευ ἐπιτυχίας νὰ ζωγραφήσῃ, νὰ περιποιηθῇ τὰ φυτά της, νὰ παίξῃ κλειδοκύμβαλον, νὰ κοιμηθῇ, τὴν στιγμὴν δ' ἐκείνην κατέκειτο πνευστιῶσα ἐπὶ ἀνακλίντρου.

— Ἄ, ἦλθατε τέλος πάντων! ἀνεφώνησεν, ὅτε ἦλθεν ὁ ἰατρός. Σᾶς περιμένω πρὸ δύο ὡρῶν. Εἶμαι πολὺ κακά.

— Ἀλήθεια; εἶπεν ὠχριῶν ὁ Ἀντώνιος. Τί ἔχετε; Πρὸ μιᾶς ὥρας ἀπήντησα τὸν Σὶρ Ἰωάννην, ὅστις ἐπήγαινεν εἰς τοῦ κόμητος, καὶ δὲν μὲ εἶπε τίποτε.

— Δὲν εἶπα τίποτε τοῦ πατρός μου, ἀπήντησεν ἡ Λουκία· εἶνε ἤδη ἀρκετὰ δυσαρεστημένος, ὅτι δὲν ἔλαβεν εἰδήσεις περὶ τοῦ Ὠβραί.

— Τοῦ ἀδελφοῦ σας, ἐννοεῖτε;

— Ναί. Ὁ Ὠβραὶ ἔπρεπε νὰ γράψῃ μὲ τὸ ταχυδρομεῖον τῶν Ἰνδιῶν, τὸ ὁποῖον ἠξεύρομεν ὅτι ἔρθασε, καὶ ὅμως δὲν εἴχαμεν γράμμα του.

— Δυσάρεστον, εἶπεν ὁ Ἀντώνιος. Ἀλλ' ἂς ὁμιλήσωμεν διὰ σᾶς. Δὲν ἐδήξατε;

— Ὄχι, ἀλλ' αἰσθάνομαι ἀδιαθεσίαν, ἀδυναμίαν· ἡ ζέστη μ' ἔχει καταβάλει.

— Τίποτε παράδοξον· ὅλοι ὑποφέρουν μ' αὐτὸν τὸν καιρόν. Νὰ ἰδῶ τὸν σφυγμόν σας!—Δὲν ἔχετε πυρετόν. Αὐτὸς ὁ κατηραμένος ἄνεμος ἐπείραξε τὰ νεῦρά σας. Δὲν εἶνε τίποτε. Πλαγιάσατε πάλιν ἥσυχα, προσέθηκεν ὁ ἰατρός, διορθῶν τὰ προσκεφάλαια ὑπὸ τὴν κεφαλὴν τῆς Λουκίας, καὶ θὰ προσπαθήσω νὰ σᾶς ἐπαναφέρω εἰς τὴν τακτικήν σας κατάστασιν. Μὶς Χούτσινς, εἶπεν ἀποσυρόμενος, λαμβάνετε τὴν καλωσύνην νὰ ἑτοιμάσετε ἓν ποτήριον δυνατὴν λεμονάδαν διὰ τὴν μὶς Δάβεν; Δύο λεμόνια εἰς ἥμισυ ποτήριον νερὸν, καὶ νερὸν χλιαρὸν, σᾶς παρακαλῶ.

— Εὐθὺς, κύριε, ἀπήντησε διὰ προσηνεστάτης φωνῆς ἡ θαλαμηπόλος.

Ἡ Μὶς Χούτσινς, πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν, εἶχεν ἐντελῶς, καίτοι δυσκόλως, κατακτηθῆ ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου. Ἡ δύσκολος ἄλλοτε καὶ δυσπότακτος θεράπαινα, ἐπεδίωκεν ἤδη τὴν εὐμενῆ προσοχὴν τοῦ ἰατροῦ, κ' ἐξετέλει μεθ' ὑπερηφανείας τὰς παραγγελίας του.

Ὁ Ἀντώνιος ἀνεφάνη μετ' ὀλίγας στιγμὰς, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῆς Σπεράντσας, ἔφερον δ' ἀμφότεροι φορτία ὁλόκληρα χλωρῶν κλάδων ἀνὰ χεῖρας, ἅτινα ἔρριψαν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τοῦ δωματίου. Εἶτα ἡ Ῥόζα ἔφερε ποτιστήριον, καὶ ὁ ἰατρὸς κατέβρεξεν ἐπανειλημμένως τὸ φύλλωμα, λέγων·

—Τόρα θὰ δροσίσῃ ἐντὸς ὀλίγου· ἀρκεῖ νὰ ἐμποδίσωμεν τὸν φλογερὸν ἀέρα νὰ εἰσέρχεται.

Καὶ κλείσας τὴν ὑελόφρακτον θύραν, κατεβίβασε τὸ πράσινον παραπέτασμα, οὕτως ὥστε γλυκύ τι σκιόφως διεχύθη ἐντὸς τοῦ δωματίου.

— Σᾶς ἀρέσει ἡ λεμονάδα σας; ἠρώτησε τὴν Λουκίαν, ὅτε ἀπέθηκεν αὕτη τὸ ποτήριον.

— Ὡραιοτάτη. Εἶνε πολὺ δροσιστική.

— Ἔχετε διάθεσιν νὰ κοιμηθῆτε;

— Ὄχι, εἶπεν ἡ Λουκία. Θέλετε νὰ φύγετε;

— Διόλου· ἐκτὸς ἂν νυστάζετε. Δὲν νυστάζετε; Ἐξαίρετα. Θέλετε νὰ σᾶς ἀναγνώσω τίποτε; ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀντώνιος.

Καὶ διευθυνθεὶς πρὸς μικράν τινα βιβλιοθήκην παρὰ τὸ κλειδοκύμβαλον, ἐπανῆλθε κρατῶν βιβλίον.

— Νὰ σᾶς ἀναγνώσω τίποτε τοῦ ἀγαπητοῦ σας ποιητοῦ Giusti;

— Πόσα πράγματα ἠξεύρετε! εἶπεν ἡ Λουκία, ἀντὶ ν' ἀπαντήσῃ πρὸς τὴν ἐρώτησιν. Αἰσθάνομαι τὸν ἑαυτόν μου πολὺ καλλίτερα. Τί θὰ γείνω, ὅταν δὲν θὰ ἦσθε...

Καὶ ἡ λοιπή της φράσις ἐπνίγη εἰς δάκρυα.

Ὁ ταλαίπωρος Ἀντώνιος ἀπέμεινεν ὄρθιος, κρατῶν τὸ βιβλίον, καὶ πλήρεις δακρύων ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς· ὀλίγον ἔτι, καὶ ἀνελύετο ἐπίσης εἰς δάκρυα. Εὐτυχῶς δι' αὐτὸν μικρός τι σπασμὸς

τοῦ λάρυγγος τὸν ἠνάγκασε νὰ βήξῃ· ἀνακτήσας δὲ οὕτω τὴν φωνήν, εἶπε:

— Κυττάξετε πόσον εἶσθε νευρική. Κλαίετε δίχως ἀφορμήν, ὡς ἂν ἐπρόκειτο νὰ φύγετε αὔριον. Δὲν γνωρίζετε τὴν ἰταλικὴν παροιμίαν ἡ ὁποία λέγει: **Prendi tempo e camperai**;

Ἡ φωνή του ἦτο φωνὴ μητρὸς νουθετούσης τὸ φίλτατον τέκνον της.

Ἐπῆλθε δὲ μετὰ τοῦτο μικρά τις παῦσις, καθ' ἣν ἡ Λουκία συνῆλθεν ἐκ τῆς συγκινήσεώς της.

— Ἰατρέ, εἶπεν αἴφνης, πιστεύετε τὰ προαισθήματα.

— Διόλου, ἀπήντησε ζωηρῶς ὁ Ἀντώνιος.

— Κακὰ κάμνετε, εἶπε σοβαρῶς ἡ Λουκία. Δὲν μ' ἐλέγατε ἄλλοτε διὰ μερικὰ φυτὰ εὐαίσθητα, τὰ ὁποῖα προαγγέλλουν τὴν καταιγίδα; Ὁμοιάζω μ' αὐτὰ τὰ φυτά. Εἶμαι βεβαία ὅτι δυστύχημα μ' ἐπαπειλεῖ. Τὸ αἰσθάνομαι εἰς τὸν ἀέρα.

— Αἰσθάνεσθε τὸν ἀπαίσιον νότιον ἄνεμον καὶ τίποτε ἄλλο. Μία καλὴ βροχὴ θὰ διαλύσῃ ὅλην τὴν κακοδιαθεσίαν καὶ ὅλα σας τὰ προαισθήματα.

Ἡ Λουκία ἔσεισε δυσπίστως τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ προσέθηκε.

— Ἀναγνώσατέ μου κάτι, . . . ὅ,τι θέλετε.

— Ἂς ἀναγνώσωμεν τὸ **Brindisi di don Girella**. Εἶνε πολὺ ἀστεῖον καὶ θὰ σᾶς κάμῃ νὰ γελάσετε.

Καὶ καθίσας πλησίον τῆς ὑελοφράκτου θύρας, ἵνα ὠφεληθῇ ἐκ τοῦ ἀμυδροῦ φωτὸς ὅπερ εἰσέδυεν ἔτι εἰς τὸ δωμάτιον, ἤρχισε ν' ἀναγινώσκῃ.

Ἔχομεν λόγους, μικρολογοῦντες οὕτω περὶ τὰς λεπτομερείας τῆς οἰκιακῆς αὐτῆς σκηνῆς καὶ περὶ τὴν σχετικὴν θέσιν τοῦ ἀναγνώστου καὶ τοῦ ἀκροατοῦ. Ὀλίγον δεξιᾷ τῆς ὑελοφράκτου θύρας, εἰς ἀπόστασιν πέντε ἢ ἓξ βημάτων, εὑρίσκετο τεθειμένον πλαγίως τὸ ἀνάκλιντρον, ἐφ' οὗ ἀνεπαύετο ἡ Λουκία, στρέφουσα τὸ πρόσωπον πρὸς τὸ φῶς. Ἡ μὶς Δάβεν ἔφερεν ἐσθῆτα ἐκ λευκῆς μουσελίνης καὶ ζώνην κυανῆν· ὁ δὲ πλατύγυρος ψιάθινος πέτασός της ἐκρέματο διὰ τῶν ταινιῶν του ἀπὸ τοῦ ἐρείσματος τοῦ ἀνακλίντρου, ἀκριβῶς ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς της. Ἡ Χούτσινς, σταυροῦσα τοὺς βραχίονας, ἐκάθητο παρὰ τὴν μεγάλην τράπεζαν ἐν μέσῳ τῆς αἰθούσης, μόλις καὶ μετὰ βίας κατορθοῦσα νὰ κρατῇ τὸ στόμα της κλειστὸν πρὸς τ' ἀλλεπάλληλα χασμήματα, ἅτινα ἐπέμενον νὰ τὸ ἀνοίξωσι. Ἀπέναντι τῆς Λουκίας, τουτέστιν ἀριστερᾷ τῆς ὑελοφράκτου θύρας, ἀλλὰ τοσοῦτον πλησίον αὐτῆς, ὥστε τὸ πράσινον παραπέτασμα ἤγγιζε σχεδὸν τὸ βιβλίον του, ἐκάθητο ὁ Ἀντώνιος.

Οὕτω διήρκει ἀπό τινος ἡ ἀνάγνωσις, καὶ πολλάκις ἡ δραστικὴ κωμικότης τοῦ ἀμιμήτου ποιητοῦ εἶχε προκαλέσει μειδίαμα ἐπὶ τὴν ὠχρὰν τῆς Λουκίας μορφήν. Ἀλλὰ βαθμηδὸν αἱ ἔννοιαι τοῦ ποιητοῦ ἤρχισαν νὰ προσπίπτωσιν ἀμυδρότεραι εἰς τὴν διάνοιάν της, ἡ δὲ ἠχηρὰ καὶ μελῳδικὴ φωνὴ τοῦ ἀναγνώστου, ναναρίζουσα αὐτὴν ὡς ῥύακος ἦχος, ἔφερεν ἠρέμα τὴν νεάνιδα εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην, ἥτις δὲν εἶνε πλέον ἐγρήγορσις ἀλλ' οὐδὲ ὕπνος εἶνε ἀκόμη. Αἴφνης βήματα βαρέα ἀντήχησαν εἰς τὴν κλίμακα, καὶ ἡ Λουκία ἀνεσκίρτησεν ἄκουσα.

— Ποῖος νὰ εἶνε! εἶπε τρέμουσα.

Ἀνοίγεται δ' εὐθὺς ἡ ὑελόφρακτος θύρα, κολοσσός τις εἰσορμᾷ, καὶ ἡ βροντώδης του φωνὴ ἀνακράζει:

— Αἴ, Λουκία, ψυχή μου!

Καὶ συγχρόνως ὁ γίγας κύπτει ἵνα ἀσπασθῇ τὴν κατάπληκτον νεάνιδα.

— Ἄ, σὲ ἠῦρα τέλος πάντων! Μὰ τί εἶνε ὅλ' αὐτὰ τὰ πράγματα. Φύλλα πράσινα, ποτιστήρια . . . Θαῤῥῶ ὅτι βλέπω καμμίαν βοσκοποῦλαν, ἀπ' αὐτὰς ποῦ ἔχουν εἰς τὰ *μπαλλέττα*. Ὦ! Ὦ! διάβολε! δὲν λείπει, βλέπω, τίποτε ἀπὸ τὸ εἰδύλλιον, . . . οὐδ' ὁ βοσκός!

— Ὠβραί! ἀνέκραξε μετά τινος μομφῆς ἡ Λουκία.

Ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ εἴπῃ περισσότερα. Ἡ βλασφημία καὶ ἡ εὐφυολογία ἀπηυθύνοντο, ὡς ἐννόησε βεβαίως ὁ ἀναγνώστης, εἰς τὸν φίλον μας ἰατρόν. Ὁ Ἀντώνιος τοσοῦτον βιαίως εἶχεν ἀποκρουσθῇ ὑπὸ τῆς ἀνοιχθείσης θύρας, ὅτε εἰσῆλθεν ὁ Ὠβραί, ὥστε ὀλίγου δεῖν κατέπιπτε κατὰ γῆς, ἀνετράπη δὲ τὸ κάθισμά του, ἐνῷ ἐκεῖνος προσεπάθει ν' ἀναλάβῃ τὴν ἰσοῤῥοπίαν του. Ὁ νέηλυς ἐπεστράφη πρὸς τὸν πάταγον, καὶ τότε μόνον, ἰδὼν τὸν Ἀντώνιον, ἐξεστόμισε τὴν περὶ τοῦ βοσκοῦ ἀνόητον εὐφυΐαν του.

Τὰ βλέμματα τῶν δύο ἀνδρῶν συνηντήθησαν οὐχὶ φιλικῶς. Τὸ ἀλαζὸν ἦθος τοῦ Ὠβραί, αἱ συνεσπασμέναι ὀφρῦς του, τὸ ἀνασεσυρμένον χεῖλός του, οἱ ἐπιθετικοί του τρόποι, δὲν ἐνέφαινον συμπάθειαν πρὸς ἐκεῖνον, ὃν κατεμέτρει τὴν στιγμὴν ἐκείνην διὰ τοῦ βλέμματος. Τὰ συνεσφιγμένα δὲ χείλη τοῦ Ἀντωνίου, ἡ πελιδνή του μορφή, τὸ ὅλον ἦθός του, ἦθος ἀνδρὸς ἀμυνομένου, κατεδείκνυον ὅτι εἶχε συναισθανθῇ τὴν προσέλευσιν ἐχθροῦ. Ἐμειναν οὕτω ἐξετάζοντες ἀλλήλους, θυμάσιοι τύποι δύο ὡραίων φυλῶν: ὁ μὲν, ξανθὸς καὶ κυανοῦς ἔχων τοὺς ὀφθαλμούς, (ὡς οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς Λουκίας), ὁ δὲ σκοτεινὸς ὡς ἡ τρικυμία· ὁ μὲν Ἄγγλος ὑπερέχων ὁλόκληρον κεφαλὴν τοῦ ἀντιπάλου του, τετράγωνος τὸ στῆθος καὶ εὐρὺς τοὺς ὤμους, τύπος ἀνυπέρβλητος τῆς σωματικῆς ῥώμης· ὁ δὲ Ἰταλὸς μικρότερος μὲν, ἀλλ' ἐπίσης κρατερὸς, εὐσταλὴς καὶ εὔκαμπτος ὡς τίγρις, χαλύβδινα ἔχων νεῦρα καὶ μυῶνας, ὄργανα πρόθυμα τῆς ἀδαμάστου θελήσεως, ἣν κατήλεγχε τὸ ἄγριον πῦρ τῶν ὀφθαλμῶν του.

Δέκα μόλις δευτερόλεπτα ἔμειναν οὕτω ἐξετάζοντες ἀλλήλους, ἀλλ' ἤρκεσεν ὁ βραχὺς αὐτὸς χρόνος, ὅπως ἀναπτύξῃ μεταξὺ αὐτῶν βιαίας ἀντιπαθείας αἴσθημα. Ἡ Λουκία ἐμάντευσεν αὐτὸ

ὡς γυνή, καὶ ὁ αὔξων τρόμος ἔλυσε τὴν γλῶσσάν της.

— Ὁ ἀδελφός μου λοχαγὸς Δάβεν. Ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος, ἰατρός μου καὶ κάλλιστος φίλος τοῦ πατρός μου, εἶπεν, ἐκτελοῦσα τὸν τύπον τῆς παρουσιάσεως.

Αἱ λέξεις αὗται διέλυσαν τὸ ἀμήχανον τῆς θέσεως. Ὁ λοχαγὸς Δάβεν προσέκλινεν ἐλαφρῶς, καὶ ὁ ἰατρὸς ἐπίσης. Ἀφοῦ δὲ οὗτος παρήγγειλεν εἰς τὴν Λουκίαν νὰ μείνῃ ἥσυχος καὶ νὰ κατακλιθῇ ἐνωρίς, ἂν τὸ ἑσπέρας ᾐσθάνετο κακοδιαθεσίαν, ἀπεσύρθη.

Ὁ Ὠβραὶ ἤρξατο λακτίζων παταγωδῶς δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ ὅλας τὰς ἕδρας καὶ τοὺς κλιντῆρας τοῦ δωματίου, ἕκαστον δὲ λάκτισμά του προυκάλει νέον τῆς Λουκίας ἀνασκίρτημα, μέχρις οὗ διαθέσας τέλος τὰ καθίσματα ἐν ἱκανῇ συμμετρίᾳ πλησίον τοῦ ἀνακλίντρου, ἐξέτεινε τὰ βαρέα του μέλη ἐπὶ τῆς αὐτοσχεδίου αὐτῆς κλίνης, ὁμιλῶν πάντοτε θορυβωδῶς καθ' ὅλην ἐκείνην τὴν ἐργασίαν. Οὕτω δὲ ἔμαθεν ἡ Λουκία, κατὰ τὰ διαλείμματα τῶν λακτισμάτων, τὰ αἴσια γεγονότα, ἅτινα παρεῖχον αὐτῇ τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ἔχῃ ἐνώπιον αὐτῆς τὸν ἀδελφόν της. Ἦσαν δὲ ταῦτα ἐν συνόψει τὰ ἑξῆς. Ὁ ἀσθενὴς συνάδελφος, οὗτινος ἡ ὑπηρεσία εἶχεν ἀνατεθῇ εἰς τὸν Ὠβραί, εἶχεν ἀναλάβει πολὺ ταχύτερον ἢ ὅσον ὑπελογίζετο. Οὕτω δὲ ὁ λοχαγὸς Δάβεν εὑρέθη εἰς θέσιν ν' ἀναχωρήσῃ διὰ τοῦ αὐτοῦ ἐκείνου ταχυδρομείου τῶν Ἰνδιῶν, ὅπερ ἔμελλε νὰ φέρῃ τὴν ἐπιστολήν του, καὶ οὗτινος ἡ ἄφιξις, χωρὶς ἐπιστολῆς, εἶχε τοσοῦτον ἀνησυχήσει τὴν πρωΐαν τὸν Σὶρ Ἰωάννην. Πρὸς τί νὰ γράφῃ ὁ Ὠβραί, ἀφοῦ ἔμελλε ν' ἀφιχθῇ εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὁμοῦ μετὰ τῆς ἐπιστολῆς του; Ἐν Λονδίνῳ ἀπήντησε τὸν Θωμᾶν Κάρνιφεξ, υἱὸν πρεσβύτερον τοῦ λόρδου Κάρνιφεξ, λαβόντα ἐπιστολὴν παρὰ τοῦ πατρός του νὰ μεταβῇ ὅ,τι τάχιον εἰς Φλωρεντίαν, ὅπου τὸν ἀνέμενεν. Ὁ Θωμᾶς προσέφερεν εἰς τὸν Ὠβραὶ θέσιν ἐν τῇ ἁμάξῃ του, οὗτος δὲ ἐδέχθη, καὶ τοιουτοτρόπως ἔφθασεν ἀπροσδόκητος εἰς τὸ πανδοχεῖον τῆς Ῥιβιέρας. Περὶ τοῦ ξένου δὲ, ὃν εἶχεν εὕρει παρὰ τῇ ἀδελφῇ του, περὶ τῆς εὐαρέστου ἢ δυσαρέστου ἐντυπώσεως ἣν ἡ θέα του ἐπροξένησεν εἰς αὐτὸν, οὐδὲ λέξιν εἶπεν ὁ λοχαγός.

Ἀπερίγραπτος ὑπῆρξεν ἡ ἔκπληξις, ἡ εὐτυχία καὶ ἡ χαρμόσυνος ἀγαλλίασις τοῦ Σὶρ Ἰωάννου, ὅτε μετά τινας στιγμὰς, εἰσερχόμενος εἰς τὸ δωμάτιον, εἶδε τὸν ἀπὸ τοσούτου χρόνου ἀνυπομόνως προσδοκώμενον θησαυρόν του καθήμενον ἐγγὺς τῆς ἀδελφῆς του. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης θὰ ἔκαμνε τρέλλας τὴν στιγμὴν ἐκείνην, ἂν ἡ συναίσθησις τῆς ἀξιοπρεπείας του τὸ ἐπέτρεπε. Μετὰ πόσης ὑπερηφανείας καὶ στοργῆς ἐθεώρησε τὸ ἀγόρι του, ὡς τὸ ἀπεκάλει! Πατὴρ καὶ υἱὸς ἐφυλάχησαν ἐπὶ μακρὸν, μέχρις οὗ ἡ ἀγγελία τοῦ γεύματος διέκοψε τὰς ἀμοιβαίας τῆς στοργῆς των ἐκχύσεις.

Ὁ λοχαγὸς Δάβεν συνεχάρη τὸν Σὶρ Ἰωάννην διὰ τὴν ὡραίαν του ὄψιν, ὁ δὲ βαρωνέτος ἐξεδήλωσε διὰ μορφασμοῦ τὴν βαθεῖάν του εὐχαρίστησιν ἐπὶ τῇ φιλοφρονήσει τοῦ υἱοῦ του, καὶ ἀπῆλθον ἀμφότεροι εἰς τὴν αἴθουσαν, ὅπου ἦτο ἡ τράπεζα ἐστρωμένη.

— Ἀλήθεια, παιδί μου, εἶπεν ὁ βαρωνέτος, εἰς ποῖον ξενοδοχεῖον σὲ ἄφησεν ὁ Κάρνιφεξ;

— Εἰς κανέν, ἀπήντησεν ἐκεῖνος. Ἄφησα τὸν σάκκον μου εἰς ἓν εἶδος οἰνοπωλείου, ὅπου ἤλλαξαν ἵππους. — Ἀλήθεια, Γιάννη, νὰ ὑπάγῃς μετὰ τὸ γεῦμα νὰ μοῦ τὸν φέρῃς.

— Φοβοῦμαι, εἶπεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, μήπως δὲν ὑπάρχῃ ἐδῶ μέρος νὰ καταλύσῃς. Τὸ σπίτι εἶνε μικρὸν, 'σὰν καρυδόφυλλον.

— Ἄ! ὑπέλαβεν ὁ Ὠβραί, ὅπως τύχῃ. Ἠμπορῶ νὰ κοιμηθῶ καὶ εἰς τὸν καναπὲν, καὶ κατὰ γῆς, — ἀδιάφορον. Ἐγὼ ἦλθα, καὶ μένω. Ὑποθέτω ὅτι δὲν θὰ μὲ διώξετε διὰ τῆς βίας.

Τὸ τελεσίγραφον τοῦτο τοῦ Ὠβραὶ πρόδηλον ἦτο ὅτι οὐδὲν ἐπιχείρημα ἠδύνατο νὰ μεταβάλῃ. Ἐγένετο λοιπὸν βραχύ τι συμβούλιον μεταξὺ τοῦ Σὶρ Ἰωάννου καὶ τοῦ Γιάννη, οὗτινος ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν, ὅτι ὁ Γιάννης ἔπρεπε νὰ οἰκονομηθῇ ὅπως ἠδύνατο, καὶ νὰ διασκευασθῇ τὸ δωμάτιόν του διὰ τὸν νεαρόν του κύριον. Ὁ Γιάννης ἦτο ἕτοιμος, χάριν τοῦ Ὠβραί, νὰ κοιμηθῇ καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς.

Μετὰ τὸ γεῦμα ὁ λοχαγὸς Δάβεν, πρὸς μεγάλην ἔκπληξιν καὶ λύπην τοῦ Σὶρ Ἰωάννου, ἀνῆψε κολοσσιαῖον σιγάρον.

— Σιγάρον πρώτης ποιότητος, εἶπεν ἀποπνέων νέφη καπνοῦ. Ἐλπίζω, Λουκία, ὅτι δὲν σὲ πειράζει ἡ μυρωδιά· τὸν πατέρα μου ἠξεύρω ὅτι δὲν τὸν πειράζει.

Ἡ Λουκία ἐβεβαίωσεν, ὅτι ἠγάπα μάλιστα τὴν ὀσμὴν τοῦ καπνοῦ, ἐνῷ πραγματικῶς τὴν ἐβδελύσσετο. Ἡ ταλαίπωρος Λουκία, ἀσθενὴς καὶ δειλὴ ὕπαρξις, ᾐσθάνετο ἀνεπιγνώστως τὴν ἀνάγκην νὰ θεραπεύσῃ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ ἀδελφοῦ της.

Ὡς πρὸς τὸν Σὶρ Ἰωάννην, οὔτε ἀπεδέχθη οὔτε διέψευσε τὴν περὶ αὐτοῦ διαβεβαίωσιν τοῦ Ὠβραί· ἴσως ἀμφέβαλλε περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἤθελε γείνει ἀποδεκτὴ διάψευσίς της ἐκ μέρους του, ἴσως δὲ καὶ προηρέθη νὰ φανῇ ἐπιεικὴς τὴν πρώτην ἐκείνην ἡμέραν. Ἠρκέσθη μόνον νὰ προτείνῃ νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸν κῆπον, ἵνα πίωσι τὸν καφέ. Ἡ συνήθης ὥρα τῆς δευτέρας ἐπισκέψεως τοῦ ἰατροῦ εἶχε παρέλθει καὶ ὁ Ἀντώνιος δὲν ἐφαίνετο.

— Ἐλπίζω ὅτι ὁ ἰατρὸς δὲν θὰ μᾶς ἐγκαταλείψῃ, εἶπεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἀφοῦ δὶς καὶ τρὶς ἐκύτταζε τὸ ὡρολόγιόν του. Ἐπειδὴ ἦλθεν ὁ υἱός μου, δὲν εἶνε λόγος νὰ στερηθῶ τὸν φίλον μου. Ἐπιθυμῶ πολὺ νὰ τὸν γνωρίσῃς, Ὠβραί. Αὐτὸς ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος εἶνε ὁ πλέον διακεκριμένος

ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ γνωρίσῃ, gentleman ἀληθής, καθ' ὅλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως. Τοῦ ἔχομεν πολλὰς ὑποχρεώσεις.

Καὶ ὁ Σὶρ Ἰωάννης διηγήθη ἐκ νέου διὰ μακρῶν εἰς τὸν υἱόν του τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνατραπείσης ἁμάξης, καὶ τὴν εὔκαιρον συνδρομὴν τοῦ Ἰταλοῦ, πράγματα ἅτινα ἐγνώριζεν ἤδη ὁ Ὠβραὶ ἐκ τῶν διαφόρων ἐπιστολῶν τοῦ πατρός του. Ἐξαπτόμενος δὲ βαθμηδὸν ὁ βαρωνέτος, ἀφηγήθη εὐαρέστως τὰς ἀδιακόπους θεραπείας τοῦ Ἀντωνίου πρὸς τὴν Λουκίαν, καὶ τὰ εὐφυᾶ μέσα, ἅτινα εἶχεν ἐπινοήσει πρὸς διασκέδασίν της, ἐφ' ὅσον χρόνον ἦτο ἠναγκασμένη νὰ οἰκουρῇ. Προμήθεια βιβλίων, μαθήματα βοτανικῆς, διδασκαλία κιθάρας, πάντα ταῦτα ἐρρέθησαν ἐν λεπτομερείᾳ, καὶ ὁ κατάλογος ἔληξε διὰ τῆς μεγαλοφυοῦς ἐπινοίας τοῦ κινητοῦ ἀνακλίντρου. Ὁ Ὠβραὶ ἠκροάσθη τοῦ πατρός του μετὰ κατανύξεως καὶ εὐχαριστήσεως προδήλου, ἥτις ηὔξανε καθόσον ὁ τρυφερὸς ἐκεῖνος ἀδελφὸς παρετήρει πόσον αἱ λεπτομέρειαι κατέθελγον τὴν ἀγαπητήν του ἀδελφήν.

— Δὲν βλέπω τὴν ὥραν νὰ σφίγξω τὴν χεῖρα τοῦ φοίνικος αὐτοῦ τῶν Ἀσκληπιῶν, εἶπεν ὁ Ὠβραὶ, καὶ νὰ ζητήσω συγγνώμην διὰ τὴν βαναυσότητά μου. Ὑποθέτω ὅτι αὐτὸς εἶνε, τὸν ὁποῖον εἶδα ἐδῶ τὸ πρωΐ;

— Αὐτὸς εἶπεν ἡ Λουκία.

— Τί λέγετε; ἐξηκολούθησεν ὁ λοχαγὸς, ἀποτεινόμενος μὲν εἰς τὸν Σὶρ Ἰωάννην, ἀλλὰ βλέπων τὴν ἀδελφήν του, δὲν θὰ ἦτο ὡραῖον νὰ τὸν κουβαλήσωμεν ἐδῶ διὰ τῆς βίας τὸν φίλον αὐτὸν, ὁ ὁποῖος μᾶς λησμονεῖ; Χὰ, χὰ, χά!

— Ναί, ναὶ πήγαινε! εἶπεν ἡ Λουκία μ' ἀστράπτοντας ὀρθαλμούς.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἀπεδέχθη ἀμέσως τὴν πρότασιν, ὁ λοχαγὸς Δάβεν ἀνῆψε νέον σιγάρον, καὶ ἀνεχώρησαν ὁμοῦ.

Διαβαίνων τὴν θύραν τοῦ κήπου, ὁ Ὠβραὶ διεῤῥάγη εἰς γέλωτα.

— Τί γελᾷς; ἠρώτησεν ἔκπληκτος ὁ Σὶρ Ἰωάννης.

— Δὲν ἐξεύρω, . . . ἀλλ' αὐτὸ τὸ σπίτι μοῦ φαίνεται τόσον παράξενον. Ἔδιδα κάτι νὰ ἠμποροῦσα νὰ τὸ μεταφέρω εἰς τὸ Λονδίνον καὶ νὰ τὸ δεικνύω μ' ἕνα σελλίνιον εἴσοδον. Στοιχηματίζω ὅτι κανεὶς δὲν θὰ ἐπίστευε, πῶς κατώρθωσεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης καὶ ἡ Μὶς Δάβεν νὰ ζήσουν ἐδῶ κατευχαριστημένοι πολλὰς ἑβδομάδας.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἔκυψε τὴν κεφαλὴν, συναισθανόμενος οἵαν περιεῖχον μομφὴν τοῦ υἱοῦ του οἱ λόγοι.

— Ἀλήθεια, . . . προσέθηκε μετὰ μικρὸν ὁ νεαρὸς λοχαγὸς, ὁ γέρων δοὺξ Β. μὲ ἠρώτησε τί γίνεσθε.

— Τὸν εὐχαριστῶ, εἶπε φαιδρυνθεὶς ὁ βαρωνέτος. Τί κάμνει; καλὰ εἶνε;

— Ζωηρότερος παρά ποτε, ἀπήντησεν ὁ Ὠβραί. Ὅλος ὁ κόσμος εἶχεν ἀπορίαν τί ἐγείνατε, καὶ ἔκαμνον συνωμοσίαν νὰ ἔλθουν ἔξαφνα νὰ σᾶς ἀπαγάγουν ἀπὸ τὸ μυστηριῶδές σας καταφύγιον.

— Αὐτὸ δὰ ἔλειπεν! εἶπε γελῶν ὁ βαρωνέτος. Ἀλήθεια, ἐπειδὴ ἔγεινε λόγος περὶ ἀπαγωγῆς, τί ἤκουσες περὶ τῆς Φανῆς Κάρνιφεξ;

— Ὁ διάβολος νὰ πάρῃ ἐκεῖνον τὸν Ἰταλὸν βρωμοεπαίτην! ἐγρύλλισεν ὁ Ὠβραί. Ἠξεύρω ὅλην τὴν ἱστορίαν.

— Ἐνυμφεύθησαν τοὐλάχιστον; ἠρώτησε βεβιασμένως ὁ Σὶρ Ἰωάννης.

— Ἐνυμφεύθησαν, ἀλλ' ὁ γάμος αὐτὸς δὲν θὰ διαρκέσῃ πολύ. Ἡ Φανῆ θὰ γείνῃ γρήγωρα χήρα.

— Τί ἐννοεῖς; ἠρώτησεν ἔκπληκτος ὁ βαρωνέτος.

Ὁ Ὠβραὶ ἐσταμάτησεν ὀλίγον, ἤγειρε βραδέως τὸν δεξιόν του βραχίονα, ἐκράτησεν αὐτὸν ἀκίνητον, οἱονεὶ σκοπεύων, καὶ ἐκροτάλισε τὴν γλῶσσάν του μιμούμενος πυροβολισμόν.

— Ὁ Θωμᾶς Κάρνιφεξ τραβᾷ θαυμάσια, προσέθηκεν ἀφελῶς πρὸς ἐξήγησιν τῆς χειρονομίας του.

Τόσον φυσικὴ ὑπῆρξεν ἡ σκηνὴ αὐτὴ, καὶ τοσοῦτον ἄγριον εἶχε τὸ ἦθος ὁ παραστήσας, ὥστε ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐφρικίασεν ἄκων. Ἐνέκρινε παραδειγματισμόν τινα, ἀλλ' ὄχι τοιαύτης φύσεως.

Λαλοῦντες οὕτω ἔφθασαν πρὸ τῆς οἰκίας τοῦ Ἀντωνίου καθ' ἣν στιγμὴν οὗτος ἐξήρχετο αὐτῆς ἐν πολλῇ δυσθυμίᾳ. Ὁ Ἀντώνιος δὲν προσεδόκα νὰ ἴδῃ τὸν στρυφνὸν ξένον τῆς πρωΐας προσαγορεύοντα αὐτὸν φιλοφρόνως, τείνοντα πρὸς αὐτὸν τὴν χεῖρα, καὶ ζητοῦντα συγγνώμην διὰ τὴν προτέραν του σκαιότητα. Καίτοι δ' αἰφνιδίως κατληφθεὶς, ἀπήντησεν ὁ Ἰταλὸς δι' ὅλης τῆς δυνατῆς προσηνείας, καὶ οὕτως ἐπανῆλθον καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ πανδοχεῖον πορευομένου ἐν μέσῳ τοῦ ἰατροῦ· εὗρον δ' ἐκεῖ τὸν κόμητα, εἰς ὃν παρουσιάσθη κατὰ τοὺς τύπους ὁ νέος Δάβεν. Ἡ ἑσπερὶς ὑπῆρξε θορυβωδεστέρα τοῦ συνήθους, ἀλλ' εὐάρεστος πάντοτε. Ὁ νέος λοχαγὸς ἐρλυάρησε πολὺ, κ' ἐγέλασε μόνος διὰ τὰς φλυαρίας του, πίνων ἀδιακόπως λεμονάδαν—ὡς τὴν ἀπεκάλει—ἧς τὸ ἀρθονώτατον συστατικὸν ἦτο ῥοῦμιον τῆς Ἰαμαϊκῆς. Ἡ Λουκία ἀπεσύρθη ἐνωρὶς, εὐχαριστημένη διὰ τὰς μεταξὺ τοῦ ἀδελφοῦ καὶ τοῦ ἰατροῦ της ἀγαθὰς καὶ φιλικὰς σχέσεις, καὶ ἐκοιμήθη -ἐλπίζομεν- εὐάρεστον ὕπνον, ἡ ταλαίπωρος κόρη! Ὅτε ἐσήμανεν ἡ δεκάτη, ὁ Σὶρ Ἰωάννης καὶ ὁ Ἀντώνιος, ἤρχισαν, ὡς συνήθως, τὸ ζατρίκιόν των, ὅπερ ὑπῆρξε τὴν ἑσπέραν ἐκείνην ἀδιάκοπος σειρὰ σφαλμάτων τοῦ Σὶρ Ἰωάννου. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης εἶχε προφανῶς τὸν νοῦν του ἀλλαχοῦ.

Τὴν ἐπαύριον πρωΐαν, περὶ τὰς ὀκτὼ, ἡ Λουκία, λουσθεῖσα καὶ ἀναπαυθεῖσα ἐπί τινας ὥρας, ἡτοιμάζετο νὰ καταβῇ· ἐνῷ δὲ διέβαινε τὸν προθάλαμον, εὗρε τὸν ἀδελφόν της καθήμενον ἤδη

εἰς τὸ ἀνάκλιντρον καὶ χασμώμενον ἐκ μέσης καρδίας.

— Ποῦ πηγαίνεις; ἠρώτησεν ὁ Ὠβραί.

— Πηγαίνω νὰ ποτίσω τὰ ἄνθη μου. Ἔχω ἓν ὡραῖον κηπάριον. Ἔλα νὰ τὸ ἰδῇς.

Ὁ Ὠβραὶ ἀνήγειρε τὸ κολοσσιαῖόν του σῶμα, καὶ ἀπελθὼν εἶδε τὸν κῆπον καὶ τὸν ἐθαύμασε.

— Σὺ τὸν ἐφύτευσες;

— Κάθε ἄλλο· τὸν ἐφύτευσεν ἡ Σπεράντσα, ἡ κόρη τῆς ξενοδόχου μας, χαριεστάτη κόρη. Τὰ φυτὰ μὲ τὰ ἔδωκε σχεδὸν ὅλα ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος. Δὲν εἶνε εὔμορφα;

— Ὡραιότατα, ἀπήντησεν ὁ Ὠβραί.

Εἶτα δὲ προσέθηκε.

— Ξεύρεις, Λουκία, ὅτι ἀγαπῶ πολὺ τὸν ἰατρόν σου;

— Ἀλήθεια; εἶπεν ἡ Λουκία, καὶ τὸν ἐθεώρησε πλήρης εὐδαιμονίας.

— Σπανίως εἶδα μορφὴν εὐγενεστέραν τῆς μορφῆς του. Εἶνε ἀναντιῤῥήτως πολὺ διακεκριμένος ἄνθρωπος. Ἤθελα νὰ ἦτο δοὺξ καὶ ὁμότιμος τῆς Ἀγγλίας.

— Διατί; ἠρώτησεν ἡ Λουκία. Σὲ βεβαιῶ ὅτι εἶνε πολὺ εὐχαριστημένος μὲ τὴν θέσιν του.

— Διότι, ἂν ἦτο δοὺξ, θὰ ἐκάμνετε οἱ δύο σας ἓν ὡραιότατον ζεῦγος.

Ἡ Λουκία ἔγεινε περιπόρφυρος.

— Ἐνῷ, ὅπως ἔχουν τὰ πράγματα, ἐξηκολούθησεν ὁ Ὠβραὶ διὰ βραδείας, σκληρᾶς καὶ τραχείας φωνῆς, θὰ ἐπροτίμων νὰ σὲ ἴδω νεκρὰν παρὰ σύζυγον αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

Τὸ μικρὸν ποτισήριον ἐξέφυγε τῶν χειρῶν τῆς Λουκίας, καὶ τὰ γόνατά της ἐκάμφθησαν.

— Αἴ, καλά! ἀνεφώνησεν ὁ Ὠβραὶ ἐγείρων αὐτὴν, δὲν ἦτον ἀνάγκη νὰ τρομάξῃς μὲ μίαν ἁπλῆν ὑπόθεσιν.

Χωρὶς δὲ νὰ εἴπῃ τι ἄλλο, περιέβαλε διὰ τοῦ βραμαλέου του βραχίονος τὴν ὀσφὺν τῆς ἀδελφῆς του, καὶ ἀναβὰς μετ' αὐτῆς τὴν κλίμακα, τὴν ἔρερεν εἰς τὸ ἀνάκλιντρον.

Πρῶτον τότε καὶ τελευταῖον ἐγένετο λόγος μεταξὺ αὐτῶν περὶ τοῦ Ἀντωνίου.

Ὁ ἰατρὸς ἦλθεν ὡς συνήθως τὴν πρωΐαν, ἀλλ' ἀντὶ τῆς προθύμου ὑποδοχῆς, ἧς ἐτύγχανε συνήθως παρὰ τῆς Λουκίας, ὑπεδέχθη αὐτὸν ψυχρά τις μόνον καὶ σιωπηλὴ ὑπόκλισις. Αἱ παρειαὶ τῆς νεάνιδος ἦσαν κάτωχροι καὶ οἱ ὀφθαλμοί της ἐρυθροί. Ἠρώτησε περὶ τῆς ὑγείας της, ἀλλ' ἐκείνη τῷ ἀπήντησεν ἐν σπουδῇ, ὅτι ἦτο πολὺ καλά. Ἠθέλησε νὰ ψαύσῃ τὸν σφυγμόν της, ἀλλ' ἐκείνη τὸν διεβεβαίωσεν ὅτι δὲν ἦτο ἀνάγκη, διότι εἶχε λαμπρὰ τὴν ὑγείαν. Ὅτε δ' ἔκλινεν ὑπὲρ τὸν ὦμόν της, ἵνα ἴδῃ τὸ ἰχνογράφημά της, ἐνθυμήθη ἐκείνη, ὅτι εἶχεν ἀφήσει εἰς τὸ δωμάτιόν της χρωστῆρα ἀναγκαιότατον, καὶ ἐγερθεῖσα ἀπῆλθε νὰ τὸν ζητήσῃ. Τὸ ἦθος τῆς Λουκίας ἦτο βεβιασμένον, ὡς οὐδέποτε εἶχε παρατηρήσει ὁ Ἀντώνιος.

Ἡ καρδία τοῦ νέου συνεστάλη ἐπωδύνως, κ' ἐνόησε πάραυτα ὅτι ὁ Ὠβραὶ ἦτον ἀφορμὴ τῆς μεταβολῆς ἐκείνης τοῦ βλέμματος καὶ τῶν τρόπων τῆς Λουκίας· ἀλλὰ διὰ τίνα λόγον; Μὴ ἄρά γε αὐτὸς, ὁ Ἀντώνιος, ἦτο κατά τι αἴτιος τῆς νέας ταύτης καταστάσεως τῶν πραγμάτων; Προθύμως θὰ ἔδιδε τὴν ζωήν του διὰ νὰ σαφηνίσῃ αὐτὸ τὸ μυστήριον, διὰ νὰ μείνῃ δέκα μόνον δευτερόλεπτα μόνος μετ' αὐτῆς, νὰ τῇ ἀποτείνῃ μίαν ἐρώτησιν, καὶ νὰ λάβῃ μίαν ἀπάντησιν. Παρέμεινε μακρότερον ἢ συνήθως ἵνα ὠφεληθῇ ἐξ ἐνδεχομένης εὐκαιρίας. Ἀλλ' εἰς μάτην. Ἀνυπέρβατός τις τοῖχος ἐφαίνετο ἐστημένος μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἐκείνης.

Τέσσαρες ἡμέραι παρῆλθον, χωρὶς οὐδόλως νὰ βελτιωθῶσι τὰ πράγματα. Ὁ Ὠβραὶ τοσοῦτον εὐάρεστον εἶχεν εὕρει τὸ ἐλεεινὸν πανδοχεῖον, ὥστε οὔτε τοῦ κόμητος αἱ ἐπίμονοι παρακλήσεις οὔτε αἱ παρορμήσεις τοῦ πατρός του, προτρέποντος αὐτὸν νὰ περιέλθῃ ἔφιππος τὰ ὡραῖα περίχωρα, δὲν ἔπειθον τὸν κολοσσιαῖον δραγόνον νὰ καταλίπῃ ἐπὶ στιγμὴν τὸν περίβολον τοῦ πενιχροῦ ξενοδοχείου, ἐκτὸς ἂν ἔπραττε τοῦτο καὶ ἡ Λουκία, ὅπερ συνέβαινε συνήθως τὸ ἑσπέρας. Τότε ὁ Ὠβραὶ ἐστήριζεν ἐπὶ τοῦ βραχίονός του τῆς ἀδελφῆς του τὸν βραχίονα καὶ ὑπεβοήθει φιλοστόργως τὸ βῆμά της. Τὴν λοιπὴν ἡμέραν, ἀπὸ τῆς ἑβδόμης πρωϊνῆς ὥρας, μέχρι τῆς ἑνδεκάτης ἑσπερινῆς, ὁ Ὠβραὶ ἔμενεν οἴκοι ἐξηπλωμένος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, καπνίζων καὶ ῥοφῶν τὸ προσφιλές του ποτὸν, ἢ κλονίζων ἐκ βάθρων τὸ πανδοχεῖον ὑπὸ τὸ βαρύ του βῆμα. Ἐμειδία φιλικώτατα πρὸς τὸν Ἀντώνιον, ἔσφιγγεν ἐγκαρδίως τὴν χεῖρά του, καὶ τοσοῦτον εἶχεν ἀγαπήσει αὐτὸν, ὥστε κατ' οὐδένα τρόπον συνήνει νὰ στερηθῇ καὶ ἐπὶ ἓν δευτερόλεπτον τῆς συναναστροφῆς του.

Ἐν τούτοις τὸ χρῶμα τῆς ὑγείας ὠχρία ταχέως ἐπὶ τῶν παρειῶν τῆς Λουκίας, καὶ ἡ κεφαλή της ἔκλινεν ἀδρανής, ὡς κρῖνον στερούμενον ἡλιακῆς ἀκτῖνος. Δὲν ἤρκει μόνον, ὅτι ἡ ταλαίπωρος Λουκία εἶχεν αἰφνιδίως στερηθῆ πάσης χαρᾶς, ἣν παρεῖχον αὐτῇ αἱ συχναί της μετὰ τοῦ Ἀντωνίου σχέσεις, ἀλλ' ἔπρεπεν ἔτι καὶ νὰ ὑποκρίνεται, φέρουσα προσωπεῖον ὅπερ διέψευδε τὰ ἐνδόμυχά της αἰσθήματα. Δὲν ἤξευρεν ἀκριβῶς, τί τὴν ἐβίαζε νὰ προσφέρεται τοιουτοτρόπως· ἀλλὰ μυστηριώδης τις φωνὴ τῇ ἔλεγεν εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς της, ὅτι οὕτω μόνον ἠδύνατο ν' ἀποτρέψῃ φοβεράν τινα ἐπικειμένην καταστροφήν. Ἡ καρδία της ἦτο πλήρης παραδόξων προαισθημάτων καὶ τρόμων μυστικῶν. Ἡ φιλία ἣν ὁ Ὠβραὶ ἐπεδείκνυε πρὸς τὸν Ἀντώνιον, ὄχι μόνον δὲν τὴν ἐνεθάρρυνεν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνησύχει μάλιστα. Πρόδηλον ἦτο, καὶ δι' αὐτὴν ἔτι τὴν ἄπειρον νεάνιδα, ὅτι ἡ ὑπερβολικὴ ἐκείνη προσήνεια ἦτο ψευδὴς καὶ φαινομένη μόνον. Τίνα ὅμως εἶχε λόγον ὁ Ὠβραὶ, προσφερόμενος οὕτω; Ἡ νεαρὰ κόρη

ἐσκέπτετο, ἀνεπόλει μετ' ἐπιμονῆς καταπονούσης τὴν κεφαλήν της τὸν ἐχθρικὸν χαρακτῆρα τῆς πρώτης συναντήσεως τῶν δύο νέων, τὸν λίαν ἐμφαντικὸν ὑπαινιγμὸν τοῦ Ὠβραὶ, κατὰ τὴν ἑπομένην πρωΐαν, καὶ τὴν αἰφνίδιον τῶν τρόπων του μεταβολήν.

Αἱ ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας τοῦ Ὠβραὶ ἀναμνήσεις δὲν ἦσαν τοιαῦται, ὥστε νὰ συγκεράσωσι τὰς ἀπὸ τοῦ ἤθους τοῦ ἀνδρὸς δυσαρέστους ἐντυπώσεις. Ἡ Λουκία ἐνθυμεῖτο πόσον ἔτρεμεν ἄλλοτε διὰ τὴν κοῦκλάν της, ὁσάκις ὁ ἀδελφός της διέμενε παρ' αὐτῇ κατὰ τὰς διακοπάς, καὶ πόσα ὑπέφερε βάσανα παρ' αὐτοῦ ἡ μικρά της γαλῆ. Ἔτι δὲ ζωηρότερον παρέμενεν ἐν τῇ ψυχῇ της ἡ ἀνάμνησις τῶν ἓξ μηνῶν, οὓς εἶχε διέλθει ὁ Ὠβραὶ ἐν τῇ πατρικῇ οἰκίᾳ, πρὶν ἢ καταταχθῇ. Αἱ καθημεριναὶ σχεδὸν ἔριδες μεταξὺ πατρὸς καὶ υἱοῦ, ἡ δακρυρροοῦσα μήτηρ της, ἡ ἐφ' ὅλην τὴν οἰκογένειαν ἐπιχειρουμένη κατήφεια, ὁ στρυφνὸς χαρακτὴρ τοῦ Ὠβραὶ, καὶ τρόποι ἔτι χείρονες, ἀμείβοντες τὰς διαλλακτικὰς ἀποπείρας τῆς δεκαετοῦς μόλις τότε Λουκίας, ὁ φόβος τέλος, ὃν ὁ ἀδελφός της πάντοτε τῇ ἐνέπνεεν, ὅλα ταῦτα διετηροῦντο σαφῶς ἐν τῇ μνήμῃ τῆς Λουκίας. Ὁ χρόνος εἶχέ πως ἐξασθενήσει, ἀλλὰ δὲν μετέβαλε τὰς ἐντυπώσεις ταύτας.

Οὕτω δ' εὐθὺς τὸ κατ' ἀρχὰς ἐνέπνευσεν εἰς τὴν Λουκίαν φόβον ὁ ἀδελφός της. Αἱ θορυβώδεις του χειρονομίαι, οἱ ἀφόρητοι τρόποι του, αἱ συνεχεῖς του βλασφημίαι καὶ ἡ βάναυσος εὐθυμία του προσέβαλλον ἀλγεινῶς τὸ νευρικὸν σύστημα τῆς ἀσθενικῆς κόρης καὶ τὰ αἰσθήματα τῆς λεπτοφυοῦς της φύσεως. Ταῦτα καὶ μόνα θὰ ἤρκουν νὰ καταστήσωσι τὴν παρουσίαν τοῦ Ὠβραὶ ἀφόρητον εἰς τὴν Λουκίαν. Φαντάζεται δέ τις εὐκόλως τί ἔτι μᾶλλον ἠσθάνετο ἡ ταλαίπωρος νεᾶνις, φοβουμένη μὴ πᾶσα ἡ βία ἐκείνη καὶ ἡ σκαιότης ἐκραγῶσιν ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν κατὰ τοῦ κέντρου τῶν τρυφερωτάτων αὐτῆς αἰσθημάτων, αἰσθημάτων στοργῆς καὶ εὐγνωμοσύνης.

Τὴν τετάρτην ἡμέραν μετὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ υἱοῦ του, ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἔδωκε γεῦμα ἀποχαιρετισμοῦ καὶ ἀνήγγειλεν εἰς τὸν ὀλιγάριθμον μὲν ἀλλ' ἐκλεκτὸν ὅμιλον τῶν δαιτυμόνων του—τὸν κόμητα, τὸν δήμαρχον, τὸν ἰατρὸν Ἀντώνιον κ.λ.—ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας ἀνεχώρει. Μάτην κατεσκόπησεν ὁ Ὠβραὶ τὴν ἀδελφήν του ὅσον κάλλιον ἠδυνήθη· ἡ Λουκία οὐδὲ κἂν συνωφρυώθη. Ἡ δυστυχία της ἦν ἀληθῶς τόσον μεγάλη, ὥστε ἀπεδέχθη σχεδὸν ὡς ἀνακούφισιν τὴν ἀγγελίαν τῆς ἀναχωρήσεως.

Ἂς κατώρθου μόνον νὰ τῷ εἴπῃ: «Εὐχαριστῶ, ἰατρέ! ὁ Θεὸς νὰ εὐλογήσῃ σᾶς καὶ τὴν πατρίδα σας!» ἂς κατώρθου νὰ τῷ εἴπῃ τὰς ὀλίγας ταύτας λέξεις ἐλευθέρως, ἀπροσποιήτως, ὡς ἡ καρδία της τὰς ὑπηγόρευε, χωρὶς νὰ τὴν βλέπῃ ξένος ὀφθαλμός, . . . ἂς κατώρθου τοῦτο, καὶ ἡ Λουκία θ' ἀνεχώρει ἐν εἰρήνῃ. Ἡ ἰδέα αὕτη δεσπόζει ἀδιακόπως τοῦ πνεύματός της· ὁ πόθος οὗτος, νὰ τὸν ἴδῃ, νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ καὶ νὰ τὸν εὐλογήσῃ, σφίγγει τοὺς κροτάφους της ὡς στέφανος ἀκάνθινος. Ἂν ἔπραττεν ἄλλως, θὰ τὴν ἐνόμιζεν ἐκεῖνος ἀχάριστον. Ἐκεῖνος ὑπῆρξε δι' αὐτὴν ἡ προσωποποίησις τῆς ὑπομονῆς, τῆς προσηνείας, τῆς ἀγαθότητος. Τί ἄλλο περισσότερον ἠδύνατο νὰ κάμῃ φίλος, ἀδελφός, πατήρ;

— Ὁ Θεὸς νὰ εὐλογήσῃ σᾶς καὶ τὴν πατρίδα σας!

Τὰς λέξεις αὐτὰς ψιθυρίζει μόνη. Ἐπεθύμει νὰ τὰς γράψῃ πρὸς αὐτὸν, ἀλλὰ θὰ ἐφαίνοντο τόσον ψυχραὶ ἐπὶ τοῦ χάρτου. Αὐτὸς δὲν φαντάζεται καν,—εἶνε βεβαία περὶ τούτου—τὸ μέγεθος τῆς εὐγνωμοσύνης της, οὐδὲ τὰ πρὸς αὐτὸν αἰσθήματά της. Πόσον ἀνόητος ὑπῆρξε νὰ μὴ τοῦ τὸ εἴπῃ, ὅτε εἶχεν ὅλον τὸν καιρὸν εἰς τὴν διάθεσίν της, ὅτε οὐδὲν νέφος παρενέβαλε τὴν ἀπαισίαν του σκιὰν μεταξὺ αὐτῆς καὶ ἐκείνου, ἀκτινοβόλον τινὰ πρωΐαν, ἐξ ἐκείνων αἵτινες ἐσπαταλῶντο εἰς κοινὰς ὁμιλίας ἐπὶ τοῦ ἐξώστου, ἢ ἑσπέραν τινὰ σελληνοφεγγῆ, καθ' ἣν περιεπάτουν εἰς τὸν αἰγιαλὸν, ἐνῷ εἶπεν ἐρωτικῶς τὸ κῦμα παρὰ τοὺς πόδας των! Καὶ τοὺς ὡραίους ἐκείνους περιπάτους ἐν τῷ κήπῳ καὶ τὰς ἐπ' ἀκατίου ἐκδρομὰς ἐπὶ τῆς γλαυκῆς θαλάσσης, καὶ τὴν ὡραίαν προσκύνησιν εἰς Λαμπεδούσαν! Ὦ! ἂν ἠδύνατο ν' ἀνακαλέσῃ ἓν μόνον δευτερόλεπτον, ἓν καὶ μόνον ἐξ ὅλου αὐτοῦ τοῦ παρελθόντος!

Μάταιαι συγκινήσεις, σκιαὶ, ἐνδάλματα κενά! Ὁ ἀδυσώπητος χρόνος βαίνει, προχωρεῖ ἀδιακόπως, καὶ ἦλθε τέλος ἡ ἡμέρα τῆς ἀναχωρήσεως, καὶ ἡ Λουκία δὲν εὗρε πρόσφορον στιγμὴν νὰ ἐλαφρύνῃ τὴν καρδίαν της. Καθημένη ἐπὶ τοῦ κινητοῦ της ἀνακλίντρου, βλέπει ἀορίστως πρὸ αὐτῆς, ὡς ἐν ὀνείρῳ. Ὁ Ὠβραὶ καὶ ὁ Ἀντώνιος εὑρίσκονται ἐπὶ τοῦ ἐξώστου, καὶ φιλονεικοῦσι περὶ τῆς ἐν ταῖς Ἰνδίαις ἀγγλικῆς πολιτικῆς. Ὁ Ἀντώνιος εἶνε κάτωχρος καὶ τὸ ἦθός του ἔχει ἀσυνήθη ζωηρότητα. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης βηματίζει ἐν τῇ αἰθούσῃ, μελετῶν ἀποχαιρετιστήριον προσαλιάν, καὶ ῥίπτων ἐνίοτε περίλυπον βλέμμα ἐπὶ τὴν θυγατέρα του. Ἡ Χούτσινς ἀναβαίνει καὶ καταβαίνει τυρβάζουσα καὶ περιφρόντις, ἔρχεται καὶ ἀπέρχεται, καὶ εἶνε ἀνήσυχος καὶ τεταραγμένη. Ὁ Γιάννης ἀνεχώρησεν ἀπὸ πρωΐας εἰς Νίκαιαν, ἵν' ἀρήσῃ τὴν ἐπὶ τῆς ἁμάξης θέσιν του εἰς τὸν λοχαγὸν, καὶ ἡ ταλαίπωρος Χούτσινς ἔχει νὰ κάμῃ διπλῆν ἐργασίαν. Τέλος ἀναγγέλλει ὅτι οἱ ἵπποι ἐζεύχθησαν.

— Ἔλα, Λουκία, εἶπεν ὁ βαρωνέτος, ἐνθαῤῥύνων τὴν θυγατέρα του.

Ὁ Ὠβραὶ σπεύδει πρὸς τὴν ἀδελφήν του καὶ τὴν βοηθεῖ νὰ ἐγερθῇ, ἡ δὲ Χούτσινς, παρατηρήσασα μικρόν τι κάνιστρον, ἀνηρτημένον ἀπὸ τοῦ βραχίονος τῆς Λουκίας, προσφέρεται νὰ τὸ κρατήσῃ αὐτή. Ἡ Λουκία τὸ δίδει ταχέως καὶ ῥίπτει ὀργίλον βλέμμα πρὸς τὴν θεραπαινίδα της. Ἐντὸς τοῦ μικροῦ ἐκείνου κανίστρου ὑπάρχουσιν ὀλίγα ξηρὰ καὶ ἄχρα ἄνθη, ὡραῖον ἄλλοτε κυανοῦν ἔχοντα χρῶμα, καὶ τὸν θησαυρὸν αὐτὸν ἐνόει νὰ κρατήσῃ καὶ νὰ φυλάξῃ μόνη της ἡ ταλαίπωρος κόρη!

Ὅτε ὁ Σὶρ Ἰωάννης καὶ ὁ ἰατρὸς, ἀκολουθούμενοι ὑπὸ τοῦ Ὠβραὶ καὶ τῆς μὶς Δάβεν, κατέβησαν τὴν κλίμακα, πλῆθος ἀνθρώπων συνηθροισμένων εἰς τὸν κῆπον ἀφαιροῦσι τοὺς πίλους καὶ τοὺς σκούφους των καὶ σείουσιν αὐτοὺς εἰς ἀποχαιρετισμόν. Ἡ γλῶσσα τοῦ Σὶρ Ἰωάννου μένει κολλημένη εἰς τὸν λάρυγγά του, καὶ ὁ βαρωνέτος παραιτεῖται τοῦ λόγου του. Νομίζει δὲ μάλιστα φρονιμώτερον ν' ἀρκεσθῇ εἰς σιωπηλὰς χειραψίας. Ὅσοι θέλουσι ν' ἀσπασθῶσι τὴν χειρά του, ὁ Πρόσπερος, ὁ νέος του ἀδελφὸς, ἡ γηραιά των μήτηρ, πάντες εἰσὶν ἐλεύθεροι· ὁ Σὶρ Ἰωάννης δὲν ἀνθίσταται πλέον. Ἐντούτοις ὁ Ὠβραὶ πιέζει τὴν Λουκίαν νὰ φθάσωσιν εἰς τὴν μικρὰν θύραν τοῦ κήπου, ὅπου προσμένει ἡ ἅμαξα. Ἡ Ῥόζα καὶ ἡ Σπεράντσα, καὶ ὀλίγον περαιτέρω ὁ Βαττίστας κλαίουσιν ὡς βρύσεις· μηχανικῶς δὲ σχεδὸν ἡ Λουκία εὐχαριστεῖ τὰς πτωχὰς γυναῖκας διὰ τὴν ζωηρὰν αὐτὴν ἐκδήλωσιν τῆς στοργῆς των, ἐνῷ ἐκεῖνοι φιλοῦσιν ἀδιακόπως τὰς χεῖράς της καὶ τὰ ἐνδύματά της.

Τέλος πάντων ὁ Ὠβραὶ ἀναγκάζεται νὰ βλασφημήσῃ καὶ νὰ ὠθήσῃ τὴν ἀδελφήν του ἐντὸς τῆς ἁμάξης. Ὁ δὲ Ἀντώνιος βοηθεῖ τὸν βαρωνέτον ν' ἀναβῇ ἐπίσης.

— Καλὸν ταξεῖδι, Σὶρ Ἰωάννη! φωνεῖ ὁ ἰατρός. Buon viaggio, signorina! Φροντίσατε τὴν ὑγείαν σας!

Ἡ signorina μένει ἄφωνος καὶ βωβή· οὔτε μειδιᾷ, οὔτε χαιρετᾷ, ἀλλὰ βλέπει μόνον ἀτενῶς ἐπὶ τὴν ἀγαθὴν ἐκείνην μορφὴν, ἥτις οὐδὲ νὰ μειδιάσῃ κἂν τολμᾷ, διότι αἰσθάνεται βάσκανον ὀφθαλμὸν ἀτενίζοντα ἐπ' αὐτήν. Ὁ ἡνίοχος κροτεῖ τὴν μάστιγα, οἱ περιϊστάμενοι φωνοῦσι μεγαλοφώνως «Σ' τὸ καλόν!», ἡ βαρεῖα μηχανὴ κινεῖται, καὶ ἡ ἀγαθὴ μορφὴ ἀφανίζεται. Ἡ Λουκία ἐγείρεται τότε ἀπὸ τῆς νάρκης της:

— Λοιπὸν φεύγομεν, πατέρα!

Καὶ χείμαῤῥος δακρύων καταλείβεται ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς της, ὡς ποταμὸς διαῤῥήξας τοὺς ὀχθούς του. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης δὲν ἀνθίσταται πλέον· ἀναλύεται καὶ αὐτὸς εἰς δάκρυα, σφίγγει τὴν δυστυχῆ του κόρην εἰς τὰς ἀγκάλας του, καὶ πατὴρ καὶ κόρη ἀναμιγνύουσι τὰ δάκρυά των.

Ἐνῷ ταῦτα γίνονται ἐν τῇ ἁμάξῃ, ὁ Ὠβραὶ, καθήμενος ὄπισθεν, ἀνάπτει νέον σιγάρον, εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ καπνισθέντος.

Οἱ μείναντες ὀπίσω ἵστανται ἐπὶ τῆς λεωφόρου, βλέποντες μακρυνομένην τὴν ἅμαξαν, καὶ παρακολουθοῦντες αὐτὴν διὰ τοῦ βλέμματος, μέχρις οὗ ἐγένετο ἄφαντος. Ὁ ἀτυχὴς Ἀντώνιος εἶχεν αἱμάσσουσαν τὴν καρδίαν, καὶ πολὺ ἐπεθύμει νὰ ῥίψῃ τέλος τὸ προσωπεῖον. Ἀλλ' ἀναγκάζεται ἐν τούτοις, ν' ἀκούσῃ τὴν φλυαρίαν τοῦ δημάρχου καὶ τοῦ κόμητος οἵτινες ἐπέμειναν νὰ τὸν συνοδεύσωσιν οἴκαδε. Ἔφθασε τέλος εἰς τὴν οἰκίαν του, ἔπεσεν εἰς τὴν κλίνην, καὶ — ὁ ἄνθρωπος εἶνε ἄνθρωπος πάντοτε — ἔκλαυσεν ὡς παιδίον.

[Ἕπεται συνέχεια]

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ

Ὁ δημόσιος γραφεύς.

Τοὺς ἔβλεπον ὁσάκις ἐτύγχανε νὰ διέρχωμαι ὑπὸ τὴν στοὰν τοῦ θεάτρου τοῦ *Ἁγίου Καρόλου*, ἢ παρὰ τὴν ὁδὸν τοῦ ταχυδρομείου, ἢ τῆς παραλίας, καὶ τὸ ὄμμα μου ἔπιπτε πάντοτε μετὰ συμπαθείας ἐπ' αὐτῶν. Τοὺς ἔβλεπον ῥιγοῦντας ὑπὸ τὴν παγερὰν πνοὴν τοῦ ἀνέμου, ἢ φλεγομένους ἐκ τῶν καυστικῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου, πάντοτε σιγηλοὺς, ἠρέμους, γαληναίους, μετὰ στωϊκῆς ἀπαθείας θεωροῦντας τὸ παῤῥχόμενον πλῆθος, ἢ ἐγκύπτοντας σοβαρῶς ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτῶν.

Ὁ δημόσιος γραφεὺς εἶνε βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα ἄγνωστον παρ' ἡμῖν. Ἐν Ἑλλάδι οἱ σχετικῶς ἥττονες ἀγράμματοι, ὁσάκις ἔχωσιν ἀνάγκην νὰ γράψωσιν ἐπιστολὴν, ἀποτείνονται πρὸς τὸν συγγενῆ, τὸν φίλον, τὸν γείτονα ἐν ἀνάγκῃ, ἀλλ' οὐδέποτε ἐμπιστεύονται τὰ ἀπόκρυφα τῆς οἰκογενείας εἰς τὸν πρῶτον τυχόντα. Ὁ δημόσιος γραφεὺς, ὅστις ἤθελε τοποθετήσει τὴν τράπεζάν του ὑπὸ τὴν στοὰν τοῦ ταχυδρομείου, δεδόσθω, ἢ ὑπὸ τὴν τῆς Μητροπόλεως ἐν Ἀθήναις, ἤθελεν ἔχει πελατείαν λίαν περιωρισμένην, καὶ μόνον κέρδος τοὺς γέλωτας καὶ τοὺς χλευασμοὺς τῶν ἀγυιοπαίδων. Ἀλλ' ἐν ταῖς μεγαλοπόλεσι τῆς Δύσεως, ὅπου ὑπὸ τὴν ψευδῆ τοῦ πολιτισμοῦ ἐπίχρωσιν κρύπτεται ἔτι ἡ διαίρεσις τῆς κοινωνίας εἰς φυλὰς προνομιούχους ἢ μὴ καὶ διακεκριμένας ἀλλήλων, ὡς ἐν τῇ παλαιᾷ Αἰγύπτῳ, ἡ ἀμοιβαία πίστις ὑπάρχει καὶ ἐξασκεῖται ἐν ἑκάστῃ τῶν φυλῶν τούτων καὶ ἰδίᾳ ἐν τῇ μᾶλλον περιφρονουμένῃ, τὰ μέλη τῆς ὁποίας συνενοῖ λεληθότως ἐν ἀδελφότητι ἡ κοινὴ δυστυχία. Καὶ ὁ πτωχὸς χειρώνακξ, ὁ ἀνάγκην ἔχων νὰ γράψῃ πρὸς ἀπόντα συγγενῆ ἢ φίλον, πορεύεται ἀδιστάκτως πρὸς τὸν δημόσιον γραφέα, καὶ μερίζεται μετ' αὐτοῦ τὸν ὀλίγον ἄρτον, ὃν ἐκέρδησε διὰ τοῦ ἱδρῶτος, παρέχων ἐργασίαν εἰς τὸν συνάδελφόν του παρίαν.

Σύντριμμα ἐλεεινὸν πολυπλάγκτου βίου συνήθως ὁ δημόσιος γραφεὺς, ἐκλέγει τόπον πρὸς ἐνάσκησιν τοῦ ἔργου του, καὶ ἐγκαθίσταται ὅπου ἂν εὕρῃ ἑνὸς τετραγωνικοῦ μέτρου χῶρον, ὅπως τοποθετήσῃ τὴν τράπεζαν καὶ τὴν ἕδραν, μόνα αὐτοῦ ἐρόδια. Ἡ τράπεζα καλύπτεται ἐνίοτε ὑπὸ τεμαχίου ἐριούχου, ὅπερ ὑφιστάμενον καθ' ἑκάστην

τὴν ἐπήρειαν τοῦ εὐμεταβόλου κλίματος διῆλθεν ὅλην τῶν χρωμάτων τὴν κλίμακα, καὶ ἀπέκτησε ἰδίαν, ἀόριστον χροιάν. Ἐπὶ τῆς τραπέζης κεῖται παλαιὸν καὶ εὐρωτιῶν μελανοδοχεῖον καί τινες γραφίδες. Ἐνίοτε, ἀλλὰ σπανίως, ἐξήρτηται ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πολυμαθεστέρου πινακίς, φέρουσα τὴν ἐπιγραφὴν on écrit en français. Τοῦτο ὅμως εἶνε μᾶλλον ματαία πολυμαθείας ἐπίδειξις ἢ μέσον τελεσφόρον πρὸς ἄγραν πελατείας. Φιλόσοφος ὁ πτωχὸς γραφεὺς, γινώσκει καλῶς ὅτι πρὸς τὴν τράπεζαν αὐτοῦ δὲν θὰ προσέλθῃ οὐδ' ἡ ἐπὶ τεθρίππου ἐποχουμένη μαρκησία, οὐδ' ὁ κομψὸς καὶ μεμυρωμένος καλλωπιστὴς, οὐδ' ὁ εὐτραφὴς κεφαλαιοῦχος. Ἐκεῖνοι ζῶσι καὶ κινοῦνται ἐντὸς ἀνωτέρας σφαίρας, ὁπόθεν βεβαίως δὲν θὰ τοὺς ἑλκύσῃ ἡ εὐρωτιώδης τοῦ μανδύου του ὀσμὴ, δυσαρέστως πλήττουσα τοὺς ἀριστοκρατικοὺς αὐτῶν ῥώθωνας. Πελάται αὐτοῦ εἶνε οἱ ζῶντες καὶ συναλλασσόμενοι ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ συνοικίᾳ, ἐν τῇ αὐτῇ ὁδῷ, παρὰ τὸ αὐτὸ πεζοδρόμιον· ἡ χονδρὰ ὀπωρόπωλις, ἧς ὁ υἱὸς ὑπηρετεῖ ἐν τῷ στρατῷ, ἡ ἐπαρχιῶτις τροφὸς, ἧς ὁ σύζυγος ἀπέμεινεν εἰς τὸ βάθος τῆς ἐπαρχίας, ὁ σκυτοτόμος, ὁ πρὸ καιροῦ ἀναμένων παρ' ἀμελοῦς θαμῶνος τὴν ἀντιμισθίαν τῆς ἐργασίας του, ὁ νεαρὸς μαθητευόμενος τοῦ κρεωπώλου, ὅστις ἔχει ἀνάγκην νὰ γράψῃ πρὸς τὴν ἐρωμένην ῥάπτριαν καὶ νὰ παραπονηθῇ διὰ τὴν ψυχρότητα, μεθ' ἧς τὸν ὑπεδέχθη τὴν προτεραίαν.

Ὁ δημόσιος γραφεὺς ἔχει ἰδιαίτερόν τινα ἐν τῇ μορφῇ τύπον. Ἀγνοῶ ἂν καὶ ἄλλοι παρετήρησαν τοῦτο, ἀλλ' ἐγὼ ἐπείσθην πρὸ καιροῦ περὶ τῆς ἑξῆς ἀληθείας, ὅτι ἐπαγγελμάτων τινῶν ἡ ἐξάσκησις δίδωσιν εἰς τὴν μορφὴν καὶ τὸ σῶμα ἐν γένει ἰδιαίτερόν τινα τύπον, ἀόριστόν τι γνώρισμα, ἐξ οὗ δύναται τὸ ὀξυδερκὲς βλέμμα νὰ εἰκάσῃ ἐκ πρώτης ὄψεως τὸ ἐπάγγελμα. Ὁ ψάλτης τῆς ἐκκλησίας, ὁ θυρωρὸς, ὁ δικαστικὸς κλητὴρ, ὁ τοκογλύφος ἔχουσι τὴν αὐτὴν ἔκφρασιν τῆς μορφῆς ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τόπῳ. Διέτρεξα πολλάκις τὰς ἀγυιὰς πάσας, τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς ῥύμας τῆς Νεαπόλεως, καὶ πανταχοῦ ἀπήντησα, πλὴν ὀλίγων ἐξαιρέσεων, τὸν αὐτὸν τύπον τοῦ δημοσίου γραφέως· αἱ φυσιογνωμίαι παρήλλασσον· ὁ τύπος ἔμενεν ὁ αὐτός. Ἐξαιρέσει τῆς στοᾶς τοῦ Ἁγίου Καρόλου, ὅπου ὡς ἐκ τοῦ κεντρικοῦ τῆς θέσεως καὶ τοῦ ἀριστοκρατικοῦ τῆς συνοικίας εὑρίσκονται ἐγκατεστημένα τὰ σχετικῶς εὐπρεπέστερα τοῦ γένους ὑποδείγματα, εἰς πάντα τ' ἄλλα μέρη τοιοῦτός τίς ἐστιν ὁ τοῦ δημοσίου γραφέως τύπος. Εἶνε μεσήλιξ συνήθως, ἐνίοτε γέρων, σπανίως νέος. Ἡ νεότης, πλανωμένη ἐκ τῶν ἀπατηλῶν ὀνείρων, καὶ πεποιθυῖα ἐπὶ τὴν ἰδίαν ῥώμην, ἀποστέργει ὑπερηφάνως τὴν δουλικὴν θητείαν τοῦ τοιούτου ἐπαγγέλματος, μὴ ἀποκτήσασα ἔτι τὴν ἐγκαρτέρησιν καὶ τὴν ἀγόγγυστον ὑποταγὴν τοῦ γήρατος, συνειθίσαντος ἐν τῷ βιωτικῷ σάλῳ. Εἶνε βραχύσωμος, ὠχρὸς, ἰσχνὸς, ἀείποτε σχεδὸν κεκυφώς. Φέρει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς πῖλον καστόρειον, κυλινδρικὸν, ἐρρυτιδωμένον ὡς παρειὰν γραὸς, ὅστις, μαστιζόμενος τὸν χειμῶνα ὑπὸ τῆς βροχῆς καὶ πυρακτούμενος τὸ θέρος ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ἀπέκτησε χροιὰν ἐρυθρωπὴν, ἀλλόκοτον, φαντασιώδη, καὶ ὅστις ἀπολέσας τὸ τρίχωμα εἴς τινα μέρη, δεικνύει γυμνὸν τὸ δέρμα ὡς ψωραλέος κύων. Ἂν ἐρωτήσῃς ῥάπτην τινὰ πότε εὑρέθη ὁ συρμὸς τοῦ πολυπτύχου καὶ σητοβρώτου μανδύου, τοῦ καλύπτοντος τοὺς ὤμους αὐτοῦ, ἐκεῖνος θὰ σοὶ ἀπαντήσῃ κεχηνὼς καὶ προσβλέπων σε ἐν ἀπορίᾳ· ταυτὸν ὡς ἂν ἠρώτας γεωγράφον πότε εὑρέθη τὸ πρῶτον ἡ θάλασσα. Ὁ μέλας λαιμοδέτης, ὅστις περιβάλλει τὸν τράχηλον αὐτοῦ, εἶνε πολλάκις εὐσεβὲς πρόσχημα, ὅπως ἀποκρυβῇ ἡ παντελὴς στέρησις τῆς βάσεως τοῦ ἱματισμοῦ. Τὸ λοιπὸν μέρος τῆς ἐνδυμασίας δὲν εἶνε ὑποχρεωτικῶς τὸ αὐτὸ, ἀλλὰ κατὰ βούλησιν. Τὸ βέβαιον εἶνε ὅμως ὅτι τὰ λοιπὰ ταῦτα ἱμάτια, ἀνόμοια πρὸς ἄλληλα, καὶ μέλη οἰκογενειῶν διεσπαρμένων, ἀλλάξαντα πλείστους κυρίους, περιπεσόντα ἀπὸ παλαιοπώλου εἰς παλαιοπώλην καὶ καταντήσαντα ἐπὶ τέλους νὰ καλύψωσι τοῦ γραφέως τὰ λιπόσαρκα μέλη, εἰσὶ βέβαια ὅτι θὰ πέσωσι πρότερον εἰς ῥάκη, πρὶν ἢ ἐγκαταλίπωσι τὸν ὕστατον κύριόν των.

Πᾶσαν πρωΐαν ὁ δημόσιος γραφεὺς, ὄρθριος πάντοτε, πορεύεται ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ εὑρίσκων τὴν τράπεζαν ἐκεῖ ὅπου ἀφ' ἑσπέρας τὴν ἄφησε βέβαιος ὅτι δὲν θὰ σκανδαλίσῃ τὴν πλεονεξίαν τοῦ νυκτερινοῦ λωποδύτου, ἐγκαθιδρύεται παρ' αὐτὴν καὶ ἀναμένει τὴν πελατείαν. Τὰ μέρη, ὅπου συνήθως ἑδρεύουσιν, εἶνε ὅσα ὠνόμασα ἐν τῇ ἀρχῇ· ἀλλὰ πλὴν τούτων καὶ ἄλλαχοῦ ἐγκαθίστανται πολλοὶ, οἷον παρὰ τὸ Μουσεῖον, εἰς τὸ τμῆμα τοῦ Πενδίνου, εἰς τὸ τοῦ Λιμένος, εἰς τὰ κέντρα τέλος τῶν μᾶλλον πολυανθρώπων συνοικιῶν. Ἐκεῖ μένουσιν ἐν σειρᾷ καθεζόμενοι καὶ περιμένοντες. Εἷς αὐτῶν τρίβει τὰς χεῖρας, ἄλλος ἐκμυζᾷ τὴν πηλίνην καπνοσύριγγά του, ἕτερος χαράσσει ἀραβουργῆ καλλιγραφικὰ συμπλέγματα ἐπὶ φύλλου χάρτου, καί τις ὀξύνει τὸν κάλαμον διὰ τοῦ μαχαιριδίου. Τῆς ἡμέρας προϊούσης, προσέρχονται οἱ θαμῶνες κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον σπάνιοι. Πλησίον τοῦ γραφέως παρακαθίζει τότε ὁ ἁπλοϊκὸς ἐργάτης, ὁ πρὸς ἅπαντα γράφων φίλον, ἡ γηραιὰ μήτηρ, ἡ γράφουσα πρὸς τὸ τέκνον, ἡ νέα κόρη, ἡ γράφουσα πρὸς τὸν μνηστῆρα. Εἶνε ἀπερίγραπτος ἡ ἐπισημότης, ἣν ἀναλαμβάνει ἡ φυσιογνωμία τοῦ γραφέως κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῶν ὑψηλῶν αὐτοῦ καθηκόντων. Κύπτων ἐπὶ τοῦ ἐνώπιον αὐτοῦ κειμένου χάρτου, ἀκούει μεθ' ἱερᾶς προσοχῆς τοὺς λόγους τοῦ ἐπιστέλλοντος, καὶ ἔπειτα γράφει αὐτοὺς φράσιν πρὸς φράσιν. Αἱ ἀφελεῖς καὶ ἄξεστοι περίοδοι τοῦ ἀνθρώπου τοῦ λαοῦ ἐξευγενίζονται ὑπὸ τὸν κάλαμον τοῦ γραφέως, καὶ ἀποκτῶσιν ὕφος συμφωνότερον πρὸς τὴν γραμματικὴν καὶ τὴν σύνταξιν, ἐνίοτε δὲ καλλύνονται καὶ μὲ ῥητορικὰ ἄνθη, ὁσάκις ὁ γράφων ἔτυχε κατὰ τὴν νεότητά του ἀγωγῆς κάπως ἐπιμεμελημένης, ἢ ἐξήσκησέ ποτε τοῦ διδασκάλου τὸ ἐπάγγελμα. Μετὰ τὸ πέρας ἀναγινώσκει τὴν ἐπιστολὴν μετ' ἐμφάσεως, φροντίζων νὰ μεταφράζῃ εἰς τὴν διάλεκτον τὰ μέρη, ὅσα ὁ πελάτης δὲν κατορθοῖ νὰ ἐννοήσῃ. Ἡ ἀμοιβὴ αὐτοῦ εἶνε γλίσχρος, περιοριζομένη εἴς τινα σόλδια δι' ἑκάστην ἐπιστολὴν, καὶ μόνον ἐλπίζει νὰ φιλοδωρηθῇ γενναιότερον ἐκ τοῦ ἐπιστολογράφου ὅταν ἡ ἐπιστολὴ πραγματεύεται εὐφρόσυνον ὅπως δήποτε θέμα. Μετὰ τοῦτο μένει ἐπὶ τῆς ἕδρας του ἀκίνητος καὶ ἐξακολουθεῖ θεώμενος ἀπαθῶς τοὺς παροδίτας. Ἐνίοτε ἡ ἀκινησία αὐτοῦ εἶνε μακρὰ καὶ παρατεταμένη· φαίνεται χονδροειδὲς λίθινον ἄγαλμα, τοποθετηθὲν ἐκεῖ, καὶ ἐκεῖ μεῖναν. Ὁ ποικίλος θόρυβος τῆς ζωῆς τῆς μεγαλοπόλεως, ἥτις ἀνακυκᾶται κύκλῳ αὐτοῦ, φαίνεται μηδόλως ταράσσων τὴν ἀκοήν του. Δὲν τὸν πτοεῖ, δὲν τὸν ἐνδιαφέρει τῆς κοινωνίας ὁ ὀργασμός· δὲν προσέχει εἰς τὰς μεγαλοπρεπεῖς ἐπιδείξεις τῶν μεγάλων. Δὲν τὸν ἐκθαμβοῖ ἡ ἀπαστράπτουσα ἐπωμὶς καὶ τὸ κλαγγάζον ξίφος τοῦ στρατιωτικοῦ, δὲν νεύει ἐρωτοτρόπως πρὸς τὴν νεαρὰν ἐργάτιδα, ἥτις δύο βήματα πρὸ αὐτοῦ δένουσα τὴν περικνημίδα, δεικνύει τὴν εὔτορνον καὶ παχεῖαν κνήμην. Ἄλλοτε, κατὰ τοὺς ἐρήβους αὐτοῦ χρόνους, ἐπλανήθη ἴσως ὑπὸ τῶν ὀνείρων, καὶ ἀφῆκεν ἴσως νὰ κηλήσῃ τὴν ψυχήν του τὸ φάσμα τοῦ πλούτου, τοῦ ἔρωτος, τῆς δόξης. Ἀλλὰ τώρα, κατασυντριβεὶς ἐν τῇ ἀνίσῳ πάλῃ, ἀφοῦ ἀπώλεσε μίαν πρὸς μίαν τὰς ἐλπίδας, ἀπεσύρθη αἰμάσσων καὶ ὑπείκων εἰς τὴν Μοῖραν, ἀνέλαβε τὸ πεζὸν αὐτοῦ ἐπάγγελμα, μηδόλως παθαινόμενος ἐκ τῶν τῆς περὶς κοινωνίας ἐντυπώσεων, καὶ μόνον μεριμνᾷ ὅπως κερδήσῃ διὰ τῆς ἐργασίας αὐτοῦ τὴν πενιχρὰν τροφὴν, καὶ διανύσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν ἀπονώτερον τὸν ὑπολειπόμενον δύσβατον καὶ σκολιὸν τῆς ζωῆς δρόμον. Ὦ! τίς οἶδε ὁπόσα καὶ ὁποῖα σκέπτεται ἡ πολιὰ ἐκείνη κεφαλὴ τοῦ πτωχοῦ γραφέως, καθ' ἣν στιγμὴν ἀναμασσᾷ τὸ λιτὸν πρόγευμά του, συνιστάμενον εἰς τεμάχιον ἄρτου καί τινας ὀπώρας! Ὁποία μακρὰ καὶ ποικίλη ἅλυσις σκέψεων διέρχεται διὰ τοῦ νοῦ αὐτοῦ κατὰ τὰς παροδικὰς ἐκείνας τῆς ῥέμβης στιγμάς! Ὑποβολεὺς εἰς τὴν μεγάλην σκηνὴν τῆς ζωῆς, εἶδε τόσα δράματα, τόσας κωμῳδίας πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ διαδραματισθείσας. Πόσων μυστικῶν φοβερῶν εἶνε κάτοχος, πόσων παραδόξων ἐπεισοδίων ἔσχε γνῶσιν, ἀφότου ἤρξατο ἐξασκῶν τὸ περιφρονούμενον ἔργον του! Πόσων ἄρά γε συγκινητικῶν σελίδων ἐγένετο ἐν ἀγνοίᾳ ἀφανὴς καὶ ἀνώνυμος συγγραφεύς. Πόσας ἀγωνίας μητρὸς, πόσην στοργὴν, πόσον πάθος, πόσας δρμὰς θερμοῦ ἔρωτος διερμήνευσεν ὁ κάλαμός του! Ἐξωκειώθη πολὺ μετὰ τοῦ δράματος τῆς ζωῆς, γνωρίζει λίαν ἐκ τοῦ σύνεγγυς αὐτὴν, ὥστε νὰ μὴ ταράσσηται πολὺ ἐκ τοῦ θορύβου καὶ τῶν περιπετειῶν της.

Περὶ τὴν δείλην, ὅτε τῆς ἡμέρας τὸ φῶς ἄρχίζει νὰ ἐλαττοῦται, ὁ γραφεὺς, κλείων ἐντὸς τοῦ σύρτου τῆς τραπέζης τὸ μελανοδοχεῖον καὶ τὰς γραφίδας, παραδίδει τὴν ἕδραν πρὸς φύλαξιν εἰς τὸν παρακείμενον παντοπώλην, καὶ ἀπέρχεται ἀποσυρόμενος εἰς τὴν τρώγλην του, εὐτυχὴς ἂν κατώρθωσε νὰ ἐξοικονομήσῃ τὸ γεῦμά του. Τίς οἶδε δὲ ποσάκις μετὰ ματαίαν προσδοκίαν, ἀπεσύρθη τὸ ἑσπέρας ἐκ τῆς θέσεώς του, τρέμων ἐκ τοῦ ψύχους καὶ νῆστις! καὶ τίς οἶδε πόσους σπαραγμοὺς ἠσθάνθη ἐν τῇ καρδίᾳ ὁ ἀφανὴς ἐκεῖνος τῆς ἐργασίας μάρτυς, ἂν ἐκ τοῦ κέρδους τῆς ἡμέρας προσεδόκα νὰ διαθρέψῃ τὴν λιμώττουσαν οἰκογένειάν του, ἥτις ἐναγωνίως περιέμενε τὴν ἐπάνοδόν του!

Ἐνίοτε τράπεζά τις μένει κενὴ πρὸς καιρόν· ὁ ἰδιοκτήτης αὐτῆς δὲν φαίνεται ἐπί τινας ἡμέρας. Οἱ συνάδελφοί του σχολιάζουσι τοῦτο συνδιαλεγόμενοι καὶ εἰκάζουσιν ὅτι ἀσθενεῖ. Ἀλλ' ἡ ἀπουσία παρατείνεται ἐπὶ πολὺ, καὶ τέλος μίαν ἡμέραν διασπείρεται ἡ φήμη ὅτι ἀπέθανεν. Ἄλλος τότε διαδέχεται αὐτὸν εἰς τὴν θέσιν του· ἄλλος τις παρίας τὸν ἀναπληροῖ, καὶ ζητεῖ μετὰ προθυμίας ν' ἀποκτήσῃ τὴν ὀρφανισθεῖσαν πελατείαν. Οἱ συνάδελφοί του ὁμιλοῦσι μετὰ συμπαθείας περὶ τοῦ τεθνεῶτος ἐπί τινας ἡμέρας. Βραδύνας τις πελάτης ἐρωτᾷ ἐνίοτε περὶ αὐτοῦ καὶ μανθάνει μετ' ἀπορίας τὸν θάνατόν του. Ἔπειτα οὐδεὶς τὸν ἐνθυμεῖται πλέον, λησμονεῖται ἐντελῶς.

Τὸ μέλλον διὰ τὸν πτωχὸν γραφέα εἶνε λυπηρόν. Τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ, ἀναγκαῖον σήμερον, ὁπότε τὸ δῶρον τῆς μαθήσεως δὲν ἐπεξετάθη μέχρι τῶν τελευταίων τῆς κοινωνίας στρωμάτων, θὰ καταστῇ ἄχρηστον καὶ ἀκερδὲς, ὅταν ἡ αὔγλη τοῦ πολιτισμοῦ ἐπιλάμψῃ ἐν πάσῃ αὐτῆς τῇ λαμπρότητι, καὶ φωτίσῃ τὰ σκοτεινὰ καταγώγια, καὶ ἀνοίξῃ τόσων μυριάδων ἀναλφαβήτων τὰ ὄμματα πρὸς τὸ ἀνέσπερον τῆς ἀληθείας φῶς. Αἱ τάξεις τῶν δημοσίων γραφέων θ' ἀραιωθῶσι τότε ἡμέραν παρ' ἡμέραν. Οἱ πρεσβύτεροι θὰ καταφύγωσιν εἰς τῆς φιλανθρωπίας τὰ ἄσυλα καὶ θὰ περάνωσιν ἐκεῖ τὰς ἡμέρας τῆς σκοτεινῆς αὐτῶν ζωῆς. Ὅταν δὲ καὶ ὁ τελευταῖος αὐτῶν ὑπὸ τοὺς βαρεῖς θόλους τῆς στοᾶς τοῦ Ἁγίου Καρόλου, ἀργὸς ἀπὸ πολλῶν ἡμερῶν καὶ νῆστις, περιπτύσσων τὸν εὐρὺν αὐτοῦ καὶ παλαιὸν μανδύαν, κλίνῃ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ ἐξενέγκῃ τὸν τελευταῖον στεναγμὸν, τότε θὰ ἐκλίπῃ ὁλοτελῶς ἡ γενεὰ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς κοινωνίας.

Ὁμοῦ μετὰ τοῦ ἀτόμου τότε θὰ ἐκλίπῃ καὶ τὸ γένος, θὰ ἐκλίπῃ καὶ ὁ τύπος.

Ἐν Ῥώμῃ, κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1880.

ΧΑΡ. ΑΝΝΙΝΟΣ

Ο ΑΠΟΛΥΘΕΙΣ ΚΑΤΑΔΙΚΟΣ

Συνέχεια καὶ τέλος· ἰδέ ἀριθ. 472.

Ζ'

Ὁ Σαλστρὰς εἶχεν ἤδη ἐν σχέδιον· νὰ προσελκύσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ πρώην καταδίκου, νὰ καταστήσῃ αὐτὸν φίλον του, καὶ νὰ κρούσῃ αὐτὸν δίκην πολυχόρδου ὀργάνου μέλλοντος νὰ ἐξαγάγῃ παραδόξους τόνους, καὶ προξενήσῃ αὐτῷ καινοφανεῖς συγκινήσεις.

Καὶ πρὸς τοῦτο ἤρχισε νὰ μεθύσκῃ αὐτόν.

Ὁ Ὄθων Μύλλερος, ἀσθενῆ ἔχων φύσει ἐγκέφαλον, ἀπὸ πεντηκονταετίας ἤδη ἔπινε μόνον ὕδωρ· δὲν ἦτο λοιπὸν δυσχερὲς νὰ μεθυσθῇ.

Ὅτε δὲ ὁ Σαλστρὰς εἶδεν αὐτὸν εἰς οἵαν ἐπεθύμει κατάστασιν, ἐπλήρωσε τὴν δαπάνην ἑαυτοῦ τε καὶ τοῦ νέου φίλου του, περὶ οὗ ἄλλως τε ἦτο βέβαιος ὅτι ἠδύνατο νὰ ἀνταποδώσῃ τὸ δι' αὐτὸν δαπανηθὲν ποσόν.

Ὁ Γερμανὸς εὐθυμεῖ, ἀλλὰ μένει Γερμανός· μὲ τὸ ἀζηρίωτον.

Εἶτα ἀνεβίβασε τὸν Μύλλερον ἐφ' ἁμάξης, ἤγαγεν αὐτὸν εἰς τὸ κατάλυμά του, τὸν ἐτοποθέτησεν ἐπὶ ἀνακλίντρου, ἐν ᾧ ἀπεκοιμήθη.

Περὶ τὴν ἐννάτην τῆς ἑσπέρας μόνον, — τοσοῦτον βαθεῖα ἦτον ἡ μέθη του, — ἀφυπνίσθη ὁ δεσμώτης τῆς χθές, περιέβλεψε περὶ ἑαυτόν, εἶδεν ὅτι περιεκυκλοῦτο ὑπὸ κομψοτάτων ἐπίπλων. Λυχνία ἔφεγγεν ἐνώπιόν του.

Προσεπάθησε νὰ ἐξηγήσῃ τί τῷ συνέβαινε. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν τὸ κατώρθου,

— Ναί, εἶπε, τόνειρό μου βαστᾷ ἀκόμα.

Τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ ὁ ἰατρὸς εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον· ὁ Ὄθων τὸν ἀνεγνώρισε.

— Ἔρχεσαι μαζῆ μου; τὸν ἠρώτησε.

Ὁ Ὄθων ἀπεδέξατο τὴν πρότασιν.

Κατῆλθον εἰς τὴν ὁδόν. Τὸ φωταέριον ἐπήνεγκε τὸ ἀποτέλεσμά του. Ἀλλ' ὁ Σαλστρὰς ἠδιαφόρει περὶ αὐτοῦ. Ἀνεβίβασε καὶ αὖθις τὸν Μύλλερον ἐφ' ἁμάξης πρὸς τοὺς ἀγροὺς ταχέως ἀπελθούσης.

Μετ' ὀλίγον ἔστη ἡ ἅμαξα· κατέβη ἀπ' αὐτῆς ὁ ἰατρὸς καὶ ὁ νέος του φίλος. Ἡ σκοτία ἦτο πυκνὴ καὶ ζοφερά. Ὁ Ὄθων, καίπερ ἀρχαῖος κακοῦργος, ἐλαχίστην εἶχεν εἰς τὸν ἑταῖρόν του ἐμπιστοσύνην.

Ὁ ἰατρὸς ὡδήγησεν αὐτὸν διὰ στενοῦ δρομίσκου εἰς μικρὸν κρηπίδωμα, ἀποτόμως ἀνυψούμενον κατὰ πλάτος τῆς ὁδοῦ. Ἑτέρωθεν τοῦ κρηπιδώματος ἄνθρωπος κίτρινον φέρων περιλαίμιον ἐβάδιζε βραδέως.

— Περίμεινε, εἶπεν ὁ Σαλστρὰς εἰς τὸν Μύλλερον, θὰ ἰδῇς κάτι τι.

Ἠκούετο πράγματι ὑπόκωφός τις κρότος κυλινδήσεως, ὡς ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς ἐξερχόμενος.

— Ἔλα, σύψε, καὶ κύτταξε ἐκεῖ, εἰς τὸ μέρος τοῦ βουνοῦ, τί βλέπεις;

— Μία μεγάλη μαύρη τρύπα.

— Ναί... καὶ τώρα;

Ὁ Ὄθων δὲν ἀπεκρίνατο. Εἶχε καθηλωθῆ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκείνῃ μελαίνῃ ὀπῇ δύω τεράστια ὄμματα ἐπέλαμψαν αἰφνιδίως, ἰσχυρότατον φῶς ἐκπέμψαντα μακράν. Ὁ θόρυβος ἐδιπλασιάσθη. Οἱ δύω ὀφθαλμοὶ προυχώρησαν ἀστραπαίᾳ ταχύτητι, ἐξῆλθον τῆς ὀπῆς. Κραυγὴ δὲ στρηνής, διάτορος, φρικαλέα ἔπληξε τὸ οὖς τοῦ Μυλλέρου τὸ ἀπὸ τοσούτων ἐτῶν μὴ εἰθισμένον εἰς τὸν πάταγον καὶ τὴν βοήν, καὶ πρᾶγμά τι ὡσεὶ μεγαθήριον πελώριον, ὀφιοειδὲς, ἑλικοδρομοῦν, μέλαν, τρομερώτατον διῆλθε πρὸ τῶν δύω ἀνθρώπων ὡς ὀπτασία ὅσον ἀστραπὴ μόνον διαρκέσασα. Κατόπιν τὰ πάντα μετέπεσαν αὖθις εἰς τὴν σκοτίαν.

Ὁ Σαλστρὰς ἀνεζήτησε διὰ τῶν ὀφθαλμῶν του τὸν φίλον του Μύλλερον. Εἶχεν ἐπὶ τῶν χειλέων κακεντρεχὲς μειδίαμα, ὡς γελωτοποιὸς μέλλων νὰ εἴπῃ πρός τινα·

— Αἴ! λοιπὸν, πῶς σοῦ 'φάνηκε;

Ἀλλ' ὁ ἑταῖρός του εἶχε γίνει ἄφαντος. Ἐπειδὴ ἦτο βαθύτατον τὸ σκότος καὶ οὐδὲν διέκρινεν ὁ ἰατρὸς, τὸν ἐκάλεσε κατ' ὄνομα.

Ἀλλ' ὁ Ὄθων δὲν ἀπεκρίνατο.

Ὁ Σαλστρὰς λαβὼν τότε τὸν πολύχρωμον φανὸν τοῦ φύλακος τοῦ κρηπιδώματος, ὕψωσεν αὐτὸν ὑπὲρ τὴν κεφαλήν του, πολλάκις αὐτὸν καλῶν. Τότε ἤκουσε μυκηθμὸν παρὰ τοὺς πόδας του. Ὁ γέρων ἔκειτο πρηνὴς χαμαὶ ἐν καταστάσει ἀπεριγράπτου δέους, ὑπολαμβάνων ἑαυτὸν τεθνεῶτα ἤδη καὶ καταχθονίου τινὸς βασάνου παίγνιον.

Μετὰ πολὺ μόλις κατώρθωσεν ὁ Σαλστρὰς νὰ ἐνθαρρύνῃ καὶ ἀνεγείρῃ αὐτὸν ἐπὶ τῶν ποδῶν του.

Ὁ ἰατρὸς ἠκτινοβόλει ἐξ ἀγαλλιάσεως. Ἡ ἐπὶ τοῦ Ὄθωνος Μυλλέρου ἐπενεχθεῖσα ἐντύπωσις ἦτο πολλῷ μείζων παρ' ὅ,τι εἶχεν ἐλπίσει.

— Τ' εἶν' αὐτό; ἠρώτησεν ὁ γέρων δι' ἀσθενοῦς φωνῆς.

— Αἴ! αἴ! ὑπέλαβεν ὁ Βαυαρὸς καταγοητευμένος, εἶσαι πολύτιμος ἄνθρωπος, φίλε μου, ἐπὶ σοῦ ἠμπορεῖ τις νὰ μελετήσῃ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ πολιτισμοῦ ἐπὶ τῶν ἀγρίων. Αὐτὸ τὸ ὁποῖον εἶδες εἶνε ἡ ἀπὸ Παρισίων εἰς Κολωνίαν ἁμαξοστοιχία.

— Ἡ ἁμαξοστοιχία! ἐπανέλαβεν ὁ Μύλλερος μὴ ἐννοῶν.

— Αἴ! ναί· δὲν ἐννοεῖς τί θὰ εἰπῇ ἁμαξοστοιχία· ἂς εἶνε· εἶνε ὁ σιδηρόδρομος.

— Ὁ σιδηρόδρομος, αὐτὸ τὸ θεριό!

— Ναί.

— Καὶ βγαίνει κάτω ἀπὸ τὴ γῆ αὐτός;

— Ὄχι πάντοτε. Διὰ νὰ σοὶ τὸν δείξω ἐξέλεξα μέρος ὅπου ἡ ἁμαξοστοιχία φαίνεται ἐξερχομένη ἀπὸ ὑπόγειον σήραγγα.

— Σήραγγα! καὶ τί θὰ 'πῇ σήραγγα;

Διὰ βραχέων ὁ Σάλστρας ἠθέλησε νὰ ἐξηγήσῃ εἰς τὸν Μύλλερον καὶ τὴν σήραγγα καὶ τὰ σιδηρᾶ ἐλάσματα, καὶ τὴν ἀτμομηχανήν.

Ὁ δυστυχὴς γέρων ἠκροᾶτο συντονώτατα. Ἐνόει ὅτι ὁ ἰατρὸς τῷ ὡμίλει γερμανιστί, ἀλλ' αἱ λέξεις δι' αὐτὸν οὐδεμίαν εἶχον σημασίαν. Μία μόνη ἐντύπωσις ἐδέσποζεν αὐτοῦ: ὁ φόβος.

Πῶς! τὸ τρομερὸν ἐκεῖνο πρᾶγμα, τὸ βαρὺ ἅμα καὶ ἐλαφρὸν, τὸ μέλαν, τὸ ὠρυόμενον, τὸ παταγοῦν, τὸ μυστηριῶδες, ὁ παράδοξος ἐκεῖνος μαστόδους, ὁ πελώρια ἔχων τὰ ὄμματα καὶ πνευστιῶσαν τὴν ἀναπνοήν, ὁ περῶν ἐκεῖθεν ὡς ὄνειρον ... ἦτον ὁ σιδηρόδρομος!

Καὶ ὑπῆρχον λοιπὸν ἄνθρωποι ἐντὸς αὐτοῦ. Οἵα ῳρία! Βεβαιόταται ὁ ἀστεϊσμὸς ἐξηκολούθει, ὁ μυκτηρισμὸς δὲν εἶχε παύσει, ἢ ἴσως ὁ ὕπαιθρος ἀὴρ κατέστησεν αὐτὸν παράφρονα καὶ ἐβάδιζε ζῶν ἐν φρικαλέῳ ἐφιάλτῃ.

— Πᾶμε! πᾶμε! ἐπανελάμβανεν ὁ Ὄθων Μύλλερος.

— Θὰ περάσῃ ἄλλη ἁμαξοστοιχία.

— Ὄχι! Φθάνει! Σὲ παρακαλῶ, πήγαινέ με 'πίσω 'ς τὴν πόλι. Δὲν τὸ ξέρεις λοιπὸν πῶς φοβοῦμαι;.. φοβοῦμαι.

— Μπᾶ! θὰ περάσῃ ὁ φόβος σου.

— Πήγαινέ με 'πίσω, ἀνέκραξεν αἴφνης ὁ Μύλλερος διὰ τῆς βαρείας του φωνῆς ἀπειλητικῶς, πήγαινέ με 'πίσω γιατὶ σὲ 'σκότωσα, ἄ!

Ὁ ἰατρὸς ἀνεμνήσθη τότε ὅτι ὁ Μύλλερος εἶχε καταδικασθῆ ἕνεκα φόνου. Ὑπήκουσεν. Ἐν σιγῇ ὁ γέρων ἀνῆλθεν εἰς τὴν ἅμαξαν. Ἐπανῆλθον εἰς τὴν πόλιν.

Καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Ὄθων Μύλλερος κατέβαινεν ἀπὸ τῆς ἁμάξης, ἐξεθαμβώθη. Ὁ ἰατρὸς εἶχεν ὁδηγήσει αὐτὸν εἰς τὴν φωτεινοτέραν συνοικίαν τῆς πόλεως. Φωταερίου κύματα ἐξεπέμποντο ἀπὸ τῶν φανῶν καὶ ἰδίᾳ τῶν καταστημάτων.

Ἐνταῦθα ὁ θαυμασμὸς ἤρξατο πάλιν δεσπόζων τοῦ δυστήνου γέροντος. Προσέβλεπε τὰ μεγάλα κάτοπτρα τῶν ἐργαστηρίων, τὰς πολυαρίθμους φωτοβολούσας γλωσσίδας.

— Τί λάδι εἶν' αὐτὸ ποῦ κάνει τέτοιο φῶς; ἠρώτησε.

— Δὲν εἶνε λάδι.

— Ἔλα δά! Καὶ τί εἶνε σὰν δὲν εἶνε λάδι;

— Εἶνε φωταέριον, κάτι τι ὡσὰν ἀέρας 'ποῦ καίεται.

Ὁ Μύλλερος ταῦτα ἀκούσας ἐποιήσατο ἐγκαρτερήσεως κίνημα, λέγων καθ' ἑαυτὸν ἀναντιρρήτως:

— Ἀκόμη μὲ περιγελοῦν.

Ἀλλὰ δὲν ἐπίστευεν οὔτε λέξιν ἐξ ὅσων τῷ ἔλεγεν ὁ ἰατρός. *! Τὰ ἔκοβε πάρα πολὺ γονδρά!*

Ἐπὶ τούτοις δὲ ὁ ταλαίπωρος δὲν ἠδύνατο νὰ ἡσυχάσῃ. Διετέλει εἰσέτι ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ τρόμου, ὃν ἐνέπνεεν εἰς αὐτὸν τῆς ἁμαξοστοιχίας ἡ διάβασις.

Τὰ ὦτά του ἦσαν εἰσέτι πλήρη τῆς καταχθονίου ἐκείνης ἰαχῆς τῆς ἀτμαμάξης. Πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του ἔλαμπον εἰσέτι οἱ δύω φρικαλέοι φανοὶ καὶ ἡ καπνοδόχη, ἣν παρέσυρε μεθ' ἑαυτῆς ἡ διαβολικὴ ἀτμάμαξα διασκορπίζουσαν ἐπὶ τῆς κατεπτοημένης γῆς πυριφλεγεῖς ἄνθρακας.

Ἄλλως τε, καίτοι κατακόρως ἐν τῷ ζυθοπωλείῳ γευματίσας, ὁ Ὄθων Μύλλερος ἐπείνα. Ὁ ἰατρὸς Σαλστρὰς ἐσκέφθη ὅτι τὸ θῦμά του ὑπέστη ἱκανὰ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην πειράματα. Ἐπέτρεψεν αὐτῷ νὰ φάγῃ καὶ νὰ κοιμηθῇ. Τὴν νύκτα ἐκείνην, τὴν πρώτην ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεώς του, διῆλθε σχεδὸν ὁλόκληρον ἄγρυπνος ὁ Ὄθων Μύλλερος, ὡς εἶχε διέλθει ἄγρυπνος τὰς τελευταίας τῆς καθείρξεώς του νύκτας.

Ἐντεταμένην ἔχων τὴν διάνοιαν καὶ ἠνεῳγμένα τὰ ὄμματα ἀνεπόλει ὅσα ἀπὸ πρωΐας εἶχεν ἴδει, καὶ ἔμενε κατάπληκτος. Οὐδὲν τῶν γεγονότων ἐφαίνετο αὐτῷ φυσικόν.

Ἀπὸ τῆς ἀναφλέξεως τοῦ μικκύλου φωσφόρου ἄχρι τοῦ φωταερίου, ἀπὸ τῆς μαγευτικῆς λαμπρότητος τοῦ ζυθοπωλείου μέχρι τῆς διαβολικῆς τοῦ σιδηροδρόμου ἐμφανίσεως, πάντα ἐφαίνοντο τοσούτῳ φανταστικὰ εἰς τὸν ταλαίπωρον αὐτὸν, ὥστ' ἐπὶ τέλους ἐπίστευεν ὅτι ὑπνώττει, καὶ ὅτι, ἐγένετο ἀνάρπαστος ὑπὸ ὀνείρατός τινος εἰς ἀνεμοστρόβιλον γεγονότων ὅσον ἔξεστιν ἀλλοκότων.

Η'

Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπαύριον ἤρξατο κλείων πρὸς ὕπνον τὰ ὄμματα ὁ Ὄθων, ὅτε ἠσθάνθη αἴφνης ὅτι ἐσείετο σφοδρῶς ὑπὸ νευρώδους χειρός.

Ὁ ἰατρὸς Σαλστρὰς ἐπανῆλθε νὰ λάβῃ κατοχὴν τοῦ θύματός του.

— Κατὰ πρῶτον, εἶπε, φίλε μου, πρέπει νὰ βίψῃς ἀπὸ 'πάνω σου αὐτὸ τὸ παληοφόρεμα τῆς φυλακῆς. Μοῦ εἶπες ὅτι ἔχεις χρήματα, ἰδοὺ ἐν ἐμπορικὸν ὅπου θὰ ἐνδυθῇς ἀπὸ τὴν κορυφὴν ἕως τὰ 'νύχια μὲ δεκαπέντε τάλληρα.

Ὁ πρῴην δεσμώτης μετὰ μακροὺς διαλογισμοὺς συνεπέρανεν ὅτι ὁ ἰατρὸς ἦτον ὑπεράνθρωπόν τι ὂν κρατοῦν αὐτὸν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του, ὡς τελικὸν δὲ συμπέρασμα ἐξήγαγεν ὅτι ἔπρεπε ν' ἀφήσῃ τὰ πράγματα εἰς τὸν ῥοῦν αὐτῶν.

Διὰ τοῦτο ἐδέξατο ἀπὸ τῶν χειρῶν ἰσραηλίτου ἱματιοπώλου ἐνδυμασίαν καινουργῆ καὶ ἐντελεστάτην ἀπὸ τῶν ὑποδημάτων καὶ τῶν περιποδίων—τῶν τελευταίων τούτων ἁπλῆς πολυτελείας ἀντικειμένων—ἄχρι τοῦ χιτῶνος, τοῦ λαιμοδέτου καὶ τοῦ πίλου.

Κουρεύς τις περιεποιήθη τὴν ἀτημέλητον γενειάδα του καὶ ἔκοψε τὴν κόμην του τόσον τεχνηέντως, ὥστε ὁ Μύλλερος θεωρήσας εἰς κάτοπτρον εὗρεν ἑαυτὸν ὡραῖον, καὶ τοσοῦτον ὡραῖον ὥστε καὶ τὴν μεταμόρφωσιν αὐτὴν ἔτι ἀπέδωκεν εἰς τὴν μαγικὴν τοῦ ἰατροῦ παντοδυναμίαν.

Ὁ Σαλστρὰς ἅμα ἐνδυθέντα καὶ κομμωθέντα ὡδήγησε τὸν Μύλλερον εἰς τὴν ὄχθην τοῦ Ῥήνου

καὶ ἐκεῖθεν ἔδειξεν εἰς αὐτὸν ἀτμόπλουν μεγαλοπρεπῶς καὶ ταχέως χωροῦν κατὰ τοῦ ὁρμητικοῦ τοῦ ποταμοῦ ῥεύματος.

Ἡ ἔλιξ δὲν ἐφαίνετο, καὶ ἡ καπνοδόχη τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ οὐδαμῶς ἐξηρεύγετο καπνόν. Τί θὰ ἐσκέπτετο πᾶς ἐν τῇ θέσει τοῦ Ὄθωνος εὑρισκόμενος; Ἐκρατύνετο ἐπὶ μᾶλλον ἡ ἰδέα ἐν αὐτῷ ὅτι ταῦτα πάντα ἐπενοήθησαν ὅπως διαταράξωσι τὸν ἐγκέραλόν του, καὶ ἤρξατο πιστεύων εἰλικρινέστατα ὅτι ὁλόκληρος ἡ πόλις, ὅτι ἡ ἀνθρωπότης ἴσως σύμπασα ἔπαιζε περὶ αὐτὸν κωμῳδίαν ὅπως διασκεδάσῃ ἐκ τῆς καταπλήξεώς του.

Τοσοῦτον δ' ἐνέμενεν ἐν τῇ ἰδέᾳ ταύτῃ, ὥστε ἠκροᾶτο πλέον τῶν περιγραφῶν τῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ἐδείκνυεν εἰς αὐτὸν ὁ Βαυαρὸς, ποιῶν νεύματα ἐγκαρτερήσεως καὶ εὐαρεσκείας, ἅτινα ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν καθίσταντο κωμικώτερα.

Ὁ Σαλστρὰς ἤρξατο σκεπτόμενος ὅτι λίαν εἶχεν ἀποκτηνωθῆ ὁ Μύλλερος. Διὰ τοῦτο ἐπῆλθεν αὐτῷ κατὰ νοῦν νὰ ὁδηγήσῃ αὐτὸν εἰς τὸ οἴκημα φίλου του ἔχοντος σπουδαστήριον φυσικῆς.

Τῷ ἔδειξε τὰ πάντα λεπτομερέστατα, καὶ συνεκλόνισε τὰς ἀρθρώσεις του δι' ἠλεκτρικῶν κενώσεων.

Ἄ! τοῦτο πλέον αἰσθανθεὶς ὁ Μύλλερος ἀπώλεσε τὴν ἡσυχίαν του καὶ κατελήφθη αὖθις ὑπὸ τοῦ τρόμου του.

Φαντάσθητε! ὁ ἰατρὸς ἐτοποθέτησεν αὐτὸν ἐπὶ πλακὸς εἰς ἀδιάλειπτον συνεπαφὴν εὑρισκομένης μετὰ ἠλεκτρικῆς στήλης. Ὁ Ὄθων ᾐσθάνετο λοιπὸν ἑαυτὸν μεμονωμένον.

Ὁ Σαλστρὰς ἔμενε μακρὰν αὐτοῦ τέσσαρα ἢ πέντε μέτρα· ἐπλησίαζε δὲ μόνον σιδηροῦν σύρμα πρὸς μικρὰν φιάλην καὶ κράκ! περίτρομος ὁ Μύλλερος ἐτύπτετο τοὺς βραχίονας, τοὺς πόδας, ὑπ' ἀληθῶν ῥαβδισμῶν.

Κατεπτοημένος περιέβλεπε περὶ ἑαυτόν. Οὐδέν· οὐδείς· ἦτο μόνος, μονώτατος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δωματίου.

Ὁ ἰατρὸς οὐδεμίαν παρεῖχεν ἐξήγησιν εἰς τὸν κατάδικον. Ἠρκεῖτο ἐντρυφῶν ἀπλήστως ἐν τῷ τρόμῳ καὶ ταῖς ἀνασκιρτήσεσιν αὐτοῦ.

— Αὐτὸ δὲν τὸ ἐννοεῖς πῶς συμβαίνει, δὲν εἶνε ἀληθές; εἶπεν ἐπὶ τέλους. Λοιπὸν, αὐτὴ ἡ δύναμις ἡ ὁποία σὲ συνταράσσει δύναται νὰ μοὶ χρησιμεύσῃ ὅπως μάθω τί συμβαίνει ἑκατὸν λεύγας, χιλίας λεύγας ἐντεῦθεν, καὶ ἐν διαστήματι ὀλίγων λεπτῶν μόνον.

Ἐμβρόντητος ὁ Ὄθων οὐδὲν ἔλεγεν. Ὁ ταλαίπωρος ἤρξατο ἐννοῶν ὅτι παρεφρόνει.

— Ἔλα μαζῆ μου, ἐπανέλαβεν ὁ ἰατρὸς καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς τηλεγραφικόν τι γραφεῖον.

— Ποῦ ἐγεννήθης;

— Εἰς τὸ Φρίδρισβαχ, εἰς τὴν Σιλεσίαν. Ἤμουν δέκα τριῶν χρονῶν ὅταν οἱ γονεῖς μου ἦλθαν κ' ἐκατοίκησαν κοντὰ 'ς τὸ Ῥῆνο.

— Πολὺ καλά. Ἐνθυμεῖσαι κανένα ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς φίλους σου;

— Ναί· τὸν Λουδοβίκον Ἀπσταῖν, τὸν Γουστάβον Σοὺλτζ, τὸν Βίλελμ Σίλβεργρος.

— Πολὺ ὡραῖα. Περίμεινε. Δὲν ἠξεύρω διόλου ποίαν ἡμέραν ἐγεννήθης, οὔτε πῶς ὀνομάζονται οἱ συγγενεῖς σου. Θὰ πληροφορηθῶ περὶ τούτων καὶ θὰ ἐρωτήσω διὰ τοὺς παλαιοὺς παιδικοὺς φίλους σου.

Ἀνέμειναν μίαν ὥραν καὶ ἡμίσειαν. Ὁ Ὄθων Μύλλερος ἐμειδία νῦν, διανοούμενος ὅτι σύμπασα ἡ γῆ δὲν θὰ συνώμνυε ἐπὶ τέλους μετὰ τοῦ μάγου αὐτοῦ ἰατροῦ ὅπως τὸν ἐξαπατήσῃ.

Ἀλλὰ ναί! Ἡ ἀπάντησις ἀφίκετο. Ἰδοὺ δὲ τί ἔλεγε: «Ὁ Ὄθων Φρειδερῖκος Μύλλερος ἐγεννήθη πράγματι ἐν Φρίδρισβαχ τῇ 25 Φεβρουαρίου 1808. Ὁ πατήρ του ἐκαλεῖτο Ἰωάννης Μύλλερος καὶ ἡ μήτηρ του Σοφία Γκράτς. Κατεδικάσθη εἰς πεντήκοντα ἐτῶν εἱρκτὴν διὰ φόνον. Ὁ Λουδοβίκος Ἀπσταῖν ἀπέθανε. Ὁ Βίλελμ Σίλβεργρος μετηνάστευσεν εἰς Ἀμερικήν, ὁ Γουστάβος Σοὺλτς διαμένει εἰσέτι ἐνταῦθα, καὶ ἐνθυμεῖται κάλλιστα τὸν Ὄθωνα, ὃν κατὰ τὴν παιδικήν του ἡλικίαν ἀπεκάλουν *βῶδι*».

Τὸ τηλεγράφημα ἔφερε τὴν ὑπογραφὴν τοῦ δημάρχου τῆς Φρίδρισβαχ.

Καὶ πάντα ταῦτα ἦσαν ἀληθέστατα. Ἰωάννης ἐκαλεῖτο ὁ πατήρ του. Σοφία Γκρὰτς ἡ μήτηρ του.

Ὁ Ὄθων Μύλλερος ἀκούων ἀναγινωσκόμενον τὸ τηλεγράφημα ᾐσθάνετο παράδοξον ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ του συντάραξιν. Τῷ ἐφαίνετο ὅτι μικροσκοπικοὶ δαιμονίσκοι ὠρχοῦντο καταχθόνιον πυρρίχιον ἐντὸς τοῦ κρανίου του.

Ἐξαγριωθεὶς ἐτράπη εἰς φυγὴν πρὸς τὸ δεσμωτήριον, κατευθυνθεὶς εἰς τὸν πυλῶνα πρὸ τοῦ ὁποίου ἀφίκετο πνευστιῶν.

— Πάρτε με πάλι, πάρτε με, εἶπεν εἰς τὸν δεσμοφύλακα ἐρωτήσαντα αὐτὸν τί ἐπεθύμει, πάρτε με γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ!

Ὁ δεσμοφύλαξ τὸν ἐχλεύασε καὶ τὸν *ἔστειλεν εἰς τὴν δουλειά του* καθ' ἣν ἀκριβῶς στιγμὴν ὁ ἰατρὸς δρομαῖος τρέχων ἀφίκετο ἐκεῖ κάθιδρως, ἀσθμαίνων.

Ὁ Ὄθων Μύλλερος πεσὼν αὖθις εἰς τοὺς ὄνυχας τοῦ Σαλστρὰς, δὲν ἀντέστη πλέον. Ἀφέθη εἰς τὴν διάκρισίν του.

Ὁ Βαυαρὸς ἐμέθυσεν αὐτὸν ῥικωδῶς ἐν ξενοδοχείῳ τινί· εἶτα δὲ μετεκόμισεν αὐτὸν εἰς ἅμαξαν σιδηροδρομικὴν καὶ ἐτράπη μετ' αὐτοῦ ῥέγχοντος εἰς Παρισίους.

Ἡ παραρρήνειος πόλις δὲν εἶχε πλέον ἱκανὰς ἐκπλήξεις, ὅπως ὁ ἰατρὸς προσωτέρω ὠθήσῃ τὰ πράγματα.

Εἶνε ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν οἷα ὑπῆρξε τοῦ ἀγρίου ἡ παραζάλη, ὡς διὰ μαγικῆς ῥάβδου ἐπὶ τοῦ βουλεβάρτου εὑρεθέντος; Τὸ πλῆθος ἐκεῖνο, τὰ

φῶτα, αἱ πρὸς ἀλλήλας διαχαυρούμεναι πολυάριθμοι ἅμαξαι, οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι οἱ τρέχοντες πρὸς ὅλας τὰς διευθύνσεις δίκην παραφρόνων, τὰ πελώρια λεωφορεῖα, οἱ ἱπποσιδηρόδρομοι, αἱ κραυγαί, ἡ συσσώρευσις ὄντων φαινομένων ὡς μανιακῶν, ταῦτα πάντα ἔμελλον νὰ διαταράξωσι περισσότερον τὸ λογικὸν τοῦ Μυλλέρου.

Οὐδέποτε εἶχε φαντασθῆ τοιαύτην ὀχλοβοὴν, τοιοῦτον θόρυβον, τοιαύτην παραφροσύνην, τοιαύτην ἐκπληκτικὴν συγκλόνισιν.

Ἀκίνητος παρὰ τὸν ἰατρὸν μειδιῶντα, ᾐσθάνετο ὅτι συνεταράττετο ὑπὸ πυρετωδῶν τινων ὁρμῶν, καὶ ἐπεθύμει νὰ γελάσῃ, νὰ κραυγάσῃ, νὰ κλαύσῃ.

Τὸ μαρτύριόν του ἦτον ἀπερίγραπτον.

— Γιατί αὐτὸ τὸ βάσανο; ἠρώτησε τέλος.

Ὁ Σαλστρὰς δὲν τῷ ἀπήντησε. Τὸν παρέσυρε μεθ' ἑαυτοῦ εἰς ξενοδοχεῖον ἔνθα προσήνεγκεν αὐτῷ κάλλιστον γεῦμα καὶ οἶνον ἐξαίρετον ὅπως καθησυχάσῃ μικρὸν τὸν τρόμον του, κατόπιν δὲ ὡδήγησεν αὐτὸν εἰς τὸ Μελόδραμα. Παριστάνετο ἔργον τι θαυμασίας ἔχον διακοσμήσεις καὶ χοροὺς ἐκτάκτους. Τὸ ἠλεκτρικὸν φῶς κατεπλημμύρει τὴν σκηνήν. Ἡ μουσική, αἱ γυναῖκες, ἃς ἐξελάμβανε γυμνὰς, ἡ λάμψις, ἡ πομπὴ ἐκείνη, συνεπλήρωσαν τὸ ἔργον.

Ἠγέρθη αἰφνιδίως ἐν τῷ θεωρείῳ του καὶ ἤρξατο ᾄδων ταυτοχρόνως τῷ ὑψιφώνῳ. Ἦτο παράφρων, ἰσοβίως παράφρων. Τὴν ἐπαύριον παρετηρήθη ὅτι καὶ ὁ Σαλστρὰς εἶχεν ὡσαύτως παραφρονήσει.

[Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ]. Α. Π. Κ.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΑΤΜΟΠΛΟΙΟΝ

Αἱ ἀμερικανικαὶ ἐφημερίδες, λαμβάνουσαι ἀφορμὴν ἐκ τῆς ἐσχάτως τελεσθείσης ἑκατονταετηρίδος τοῦ **Stephenson**, ἀναφέρουσι τοὺς ἀγῶνας, οὓς ὑπέστη ἕτερος ἐφευρέτης, ὁ διάσημος **Fulton**, ὁ ἀναστατώσας τὴν ναυτιλίαν, ὡς ὁ Ἄγγλος μετεμόρφωσε τὸ σύστημα τῆς διὰ γῆς μεταφορᾶς. Ἀμφότεροι ἐποιήσαντο χρῆσιν τοῦ ἀτμοῦ, ὅπως μεταβάλωσι τὴν ὄψιν τοῦ ἀρχαίου καὶ νέου κόσμου.

Ὁ **Fulton** ἀπὸ τοῦ 1806 ἐνασχολήθη περὶ τὴν κατασκευὴν τοῦ πρώτου ἀτμοπλοίου, ὅπερ ἔμελλε νὰ ἐξασφαλίσῃ αὐτῷ τὸ ὑπὸ τοῦ Συνεδρίου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ὑποσχεθὲν βραβεῖον. Τὸ πλοῖον τοῦτο, ὅπερ ὠνομάσθη «**Clermont**» κατεσκευάζετο ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ἐν τοῖς νεωρίοις τοῦ κ. **Charles Brown**. Εἶχε μῆκος 50 μέτρων ἐπὶ 5 πλάτους καὶ χωρητικότητα 150 τόνων, ἡ διάμετρος τῶν τροχῶν ἦτο 5 μέτρα, ἡ δὲ διπλῆ ἀτμομηχανὴ, ἡ στρέφουσα αὐτοὺς, εἶχε δύναμιν 18 ἵππων. Τὸ ἔργον τοῦ **Fulton**, κακῶς ἐκτιμηθὲν ἐν Εὐρώπῃ, δὲν εὗρεν εὐνοϊκωτέραν ὑποδοχὴν ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι. Ἡ κοινὴ γνώμη κατεδίκαζεν ἀναφανδὸν τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην. Ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ οὔτε δέκα ὑπῆρχον πρόσωπα πιστεύοντα εἰς τὴν ἐπιτυχίαν αὐτῆς, τὸ δὲ κατασκευαζόμενον πλοῖον «**Clermont**» ἐδηλοῦτο διὰ τοῦ ὀνόματος *Φουλτομανία*. Ἐπειδὴ αἱ τῆς κατασκευῆς δαπάναι ὑπερέβησαν κατὰ πολὺ τοὺς γενομένους ὑπὸ τῶν ἰδρυτῶν ὑπολογισμοὺς, ὁ **Fulton** καὶ ὁ συνέταιρος αὐτοῦ **Livingston** προέτειναν νὰ παραχωρήσωσι τὰ δύο τρίτα τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν εἰς τοὺς βουλομένους νὰ ἀναδεχθῶσιν ἀνάλογον μέρος ἐν ταῖς δαπάναις. Οὐδεὶς ἐν τούτοις ἐπωφελήθη τῆς προσφορᾶς ταύτης, ἥτις ἐθεωρήθη ὡς τὸ προοίμιον βεβαίας ἀποτυχίας.

Οὐχ ἧττον κατὰ Αὔγουστον τοῦ 1807 ὁ «**Clermont**» εἶχεν ἀποπερατωθῆ· τὴν 10 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐξήρχετο ἐκ τῶν ἐργοστασίων τοῦ κ. **Brown**, τὴν δὲ ἐπαύριον κατὰ τὴν προσδιορισθεῖσαν πρὸς δημοσίαν δοκιμὴν ὥραν καθείλκετο εἰς τὸν ποταμόν. Ὁ **Fulton** ἀνέβη ἐπὶ τῆς γεφύρας ἐν τῷ μέσῳ τῶν γελώντων καὶ τῶν συριγμῶν ὄχλου ἀμαθοῦς. Καὶ ὅμως τὰ αἰσθήματα τοῦ πλήθους δὲν ἐβράδυναν νὰ μεταβληθῶσι, καθόσον ἅμα δοθέντος τοῦ σημείου τῆς ἀναχωρήσεως, τὸ πλοῖον ἤρξατο νὰ κινῆται, ἐνθουσιώδεις δ' ἐπευφημίαι ἱκανοποίησαν τὸν ἔνδοξον μηχανικὸν ἀπέναντι τῶν σκωμμάτων καὶ τῶν περιφρονητικῶν καγχασμῶν, ὧν ἐγένετο ἀφορμή. Ὁ θρίαμβος αὐτοῦ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὤφειλε νὰ παρηγορήσῃ αὐτὸν κατὰ τῶν ἐπικρίσεων, ἀηδιῶν καὶ ποικίλων προσκομμάτων, ἅτινα συνήντησεν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς μεγαλεπηβόλου αὐτοῦ ἐπιχειρήσεως.

Ἀλλ' ὁ **Fulton**, ὁ μηδεμίαν δοὺς προσοχὴν εἰς τὰ δείγματα τῆς δυσπιστίας τῶν συμπολιτῶν του, οὐδόλως ἐξιππάσθη κατὰ τὴν κρίσιμον ἐκείνην στιγμὴν ὑπὸ τῶν τεκμηρίων τοῦ θαυμασμοῦ αὐτῶν. Ἐμελέτα μετὰ προσοχῆς τὴν πορείαν τοῦ πλοίου του, ὅπως ἀνακαλύψῃ τὰ ἐλαττώματα αὐτοῦ καὶ ἐπινοήσῃ τὰ μέσα τῆς θεραπείας. Οὕτω παρετήρησεν ὅτι οἱ τροχοὶ εἶχον παραπολὺ μεγάλην διάμετρον, καὶ ὅτι αἱ πτέρυγες ἐβυθίζοντο λίαν βαθέως εἰς τὸ ὕδωρ. Μετέβαλε τὴν διάταξιν αὐτῶν καὶ ἐπέτυχεν αὔξησιν ταχύτητος.

Μετὰ τὸ τέλος τῶν ἐπιδιορθώσεων τούτων, αἵτινες διήρκεσαν ἡμέρας τινάς, ὁ **Livingston** καὶ ὁ **Fulton** ἀνήγγειλαν διὰ τῶν ἐφημερίδων, ὅτι τὸ πλοῖον αὐτῶν ἔμελλε ν' ἀποπλεύσῃ τὴν ἐπαύριον εἰς Ἀλβάνην, καθόσον προωρίσθη νὰ ἐκτελῇ τὴν μεταξὺ Νέας Ὑόρκης καὶ Ἀλβάνης ὑπηρεσίαν. Ἡ ἀγγελία αὕτη προὐξένησε μεγίστην ἔκπληξιν, διότι, ἂν καὶ πολλοὶ ὑπῆρξαν μάρτυρες τῆς ἐπιτυχοῦς δοκιμῆς, ἣν ἐξετέλεσε προηγουμένως, οὐχ ἧττον ἠπίστουν ἀκόμη εἰς τὸ δυνατὸν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀτμοκινήτου πλοίου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς δι' ὕδατος μεταφορᾶς. Οὐδεὶς ἐπιβάτης παρουσιάσθη, μόνον δὲ κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ πλοίου ἐκ τῆς Ἀλβάνης, κάτοικός τις τῆς Νέας Ὑόρκης ἐτόλμησε νὰ δοκιμάσῃ τὴν τύχην του. Ἀναβὰς κατὰ πρῶτον ἐπὶ τοῦ

πλοίου ὅπως συμφωνήσῃ περὶ τοῦ ναύλου ὁ εἰρημένος ἐπιβάτης οὐδένα ἄλλον συνήντησεν ἐν τῷ θαλάμῳ εἰμὴ ἄνθρωπόν τινα καταγινόμενον εἰς τὸ γράφειν· οὗτος δὲ ἦτον ὁ Fulton.

— Θὰ ἐπανέλθετε μὲ τὸ πλοῖόν σας εἰς Νέαν Ὑόρκην; τὸν ἠρώτησεν.

— Μάλιστα, ἀπεκρίθη ὁ Fulton, μέλλω νὰ ἀποπειραθῶ καὶ τὴν ἐπιστροφήν.

— Δύνασθε νὰ μοὶ δώσητε ἓν εἰσιτήριον ἐπὶ τοῦ πλοίου σας;

— Βεβαίως, ἐὰν ἀποφασίζητε νὰ συνταυτίσητε τὴν τύχην σας μὲ τὴν ἰδικήν μας.

Εἰς ταῦτα ὁ κάτοικος τῆς Νέας Ὑόρκης, ἐρωτήσας ποία ἦτον ἡ τιμὴ τοῦ κατάπλου, ἐμέτρησεν 6 δολλάρια εἰς τὸν Φούλτονα, ὅστις ἀκίνητος καὶ σιωπηλός, βεβυθισμένος εἰς σκέψεις, παρετήρει μετὰ θαυμασμοῦ τὰ ἐν τῇ χειρί του κατατεθέντα δύο χαρτονομίσματα. Ὁ ἐπιβάτης νομίσας ὅτι κακῶς ἐννόησε, προσέθετο:

— Δὲν εἶνε τὸ ποσόν, ὅπερ ἐζητήσατε;

Ὁ Fulton ἐξελθὼν τότε ἐκ τοῦ βεμβασμοῦ αὐτοῦ προσήλωσε τὰ βλέμματά του ἐπὶ τοῦ ξένου, ἀφήσας δὲ δύο χονδρὰ δάκρυα νὰ κυλισθῶσιν ἐπὶ τῶν ἡλιοκαῶν αὐτοῦ παρειῶν·

— Συγχωρήσατέ με, εἶπε δι'ἀλλοιωθείσης φωνῆς. Ἐσκεπτόμην ὅτι τὰ 6 ταῦτα δολλάρια εἶνε ἡ πρώτη ἀμοιβὴ τῶν πολυχρονίων κόπων μου ἐπὶ τῆς ἀτμοπλοΐας. Πολὺ ἐπεθύμουν, προσέθηκε λαμβάνων τὴν χεῖρα τοῦ ἐπιβάτου, νὰ καθιερώσω τὴν μνήμην τῆς στιγμῆς ταύτης, παρακαλῶν ὑμᾶς νὰ συμμεριστῆτε μετ' ἐμοῦ φιάλην οἴνου, ἀλλ' εἶμαι τόσον πτωχός, ὥστε δὲν δύναμαι νὰ σᾶς προσφέρω ἤδη αὐτήν. Ἐλπίζω ἐντούτοις νὰ ἦμαι εἰς θέσιν νὰ ἐκπληρώσω τὸ χρέος μου τὴν πρώτην φορὰν, καθ' ἣν θὰ συναντηθῶμεν.

Τῳόντι δὲ συνηντήθησαν βραδύτερον μετὰ παρέλευσιν τεσσάρων ἐτῶν, τὴν φορὰν δὲ ταύτην δὲν ἔλλειψεν ὁ οἶνος, ὅπως ἑορτάσωσιν ἐνθύμησιν εὐτυχῆ.

Μετὰ τὸ πρῶτον τοῦτο ταξείδιον ὁ «Clermont» ὡρίσθη νὰ ἐκτελῇ τὴν τακτικὴν ὑπηρεσίαν μεταξὺ Νέας Ὑόρκης καὶ Ἀλβάνης. Πλὴν τὸ νέον ἀτμοπλοϊκὸν σύστημα δὲν κατώρθωσε νὰ ἱδρυθῇ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Hudson ἄνευ μεγάλων δυσκολιῶν, καθόσον ἰσχυρίζοντο ὅτι τὸ σύστημα τοῦτο θὰ ἀπέβαινεν ἐπιζήμιον εἰς τὸν τόπον, ὡς παρακωλύον τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ναυπηγίας. Ἐὰν οἱ χωρικοὶ Ἄγγλοι μετέβαινον νὰ προϋπαντήσωσι μετὰ ξύλων καὶ πελέκεων τοὺς ἐργαζομένους εἰς τὸν πρῶτον σιδηροῦν δρόμον τὸν ὑπὸ τοῦ Stephenson ἐγκαινιασθέντα, οἱ δὲ ἰδιοκτῆται ἀνθίσταντο διὰ πυροβολισμῶν κατὰ τῆς προόδου τῶν ἔργων, τὰ ἱστιοφόρα πλοῖα ἑτέρωθεν, τὰ πλέοντα ἐπὶ τοῦ Hudson, ἐποίουν συχνάκις οὐκ ὀλίγας ζημίας εἰς τὸ ἀτμόπλοιον «Clermont» συγκρουόμενα μετ' αὐτοῦ, ἢ προσεγγίζοντα μὲ τὴν πρόθεσιν τοῦ νὰ τὸ βυθίσωσιν. Ἡ δικαστικὴ ἀρχὴ εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην, ὅπως θέσῃ τέρμα εἰς τὰς προμελετημένας ταύτας συγκρούσεις νὰ χαρακτηρίσῃ αὐτὰς ὡς *προσβολὰς δημοσίας τάξεως*, τιμωρητέας διὰ φυλακίσεως καὶ προστίμου.

Παρὰ πάντα τὰ προσκόμματα, ἅπερ συναντᾷ πᾶσα νέα ἐπιχείρησις, παραγομένη ἐν κύκλῳ ἔνθα ὀφείλει νὰ παλαίσῃ κατ' ἀντιθέτων συμφερόντων, τὸ ἔργον τοῦ Fulton καὶ τοῦ Livingston προέβη ταχέως εἰς μεγάλην ἀνάπτυξιν. Τὴν 11 Φεβρουαρίου 1809 ὁ Fulton ἔλαβε παρὰ τῆς ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως δίπλωμα ἐφευρέσεως ἀσφαλίζον αὐτῷ τὸ προνόμιον τῆς ἀνακαλύψεώς του.

Τῷ 1811 κατεσκεύασε τέσσαρα ὡραιότατα ἀτμόπλοια, ὧν τὸ μεγαλείτερον ἦτο 526 τόνων χωρητικότητος καὶ προωρίσθη ὡς ὁ «Clermont» διὰ τὴν μεταξὺ Νέας Ὑόρκης καὶ Ἀλβάνης ὑπηρεσίαν.

Τῷ 1812 ὁ Fulton ἐναυπήγησε δύο ἀτμοκίνητα πλοῖα πρὸς ὑπηρεσίαν τῶν ποταμῶν Hudson καὶ Est. Συγχρόνως κατεσκεύασε πλεῖστα ἄλλα ἀτμόπλοια διὰ λογαριασμὸν διαφόρων Ἑταιριῶν, εἰς ἃς ἐξεχώρει τὰ ἐκ τοῦ προνομίου αὐτοῦ δικαιώματα. Οὕτω ἠδυνήθη νὰ συστηθῇ ἐντὸς ἡμερῶν τινων ἡ ἐπὶ τοῦ Mississipi καὶ Ohio ἀτμοπλοΐα.

Ἡ ἐφεύρεσις καὶ σύστασις τῆς διὰ τοῦ ἀτμοῦ ποντοπλοΐας ὑπῆρξε τὸ σημαντικώτερον γεγονὸς, ὅπερ παρήχθη ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις ἀπὸ τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πολέμου. Τὰ ἔργα τοῦ Φούλτονος ἔδωκαν νέαν δραστηριότητα εἰς τὸ ἀμερικανικὸν πνεῦμα, αἱ δὲ διάφοροι Πολιτεῖαι, αἱ μέχρι τότε μεμονωμέναι ἀπ' ἀλλήλων, εἶδον πάραυτα συσφιγγομένους τοὺς ἑνοῦντας αὐτὰς δεσμούς. Ἐπὶ τῶν ὀχθῶν πλείστων μεγάλων ποταμῶν, ἐρήμων μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης, μυριάδες τολμηρῶν σκαπανέων ἔσπευσαν νὰ ἐγκατασταθῶσιν, ὅπως ἀποχερσώσωσι τὰς γαίας καὶ ἱδρύσωσι πόλεις.

Τοιουτοτρόπως τὰ ἀτμόπλοια ἔφερον τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἐμπορικὴν κίνησιν ἐπὶ πλείστων σημείων, ὅπου πρότερον μόλις ἠριθμοῦντο διεσπαρμένοι τινὲς πυργίσκοι. Χάρις δὲ εἰς τὸ ἐπίμονον πνεῦμα τοῦ Φούλτονος, ἡ ἀποίκισις τοῦ Ohio, Missouri, τοῦ Illinois καὶ Indiana ἔφερε τὸν πολιτισμὸν εἰς χώρας τέως ἀγρίας. Ν.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ ἰατρὸς Τ... τοῦ ὁποίου τὸ κύριον προστὸν δὲν εἶνε ἡ εὐφυΐα, ἐπέπληττε πελάτην τού τινα ὅτι κάμνει κατάχρησιν πνευματωδῶν ποτῶν.

— Μπά, λέγει οὗτος, ἀπὸ παιδὶ ἄρχισα νὰ τὰ πίνω, καὶ ἐν τούτοις ἐπέρασα τὰ ἑξήντα καὶ εἶμαι γερός.

— Ναί, μὰ ἂν δὲν ἔπινες, ἀποκρίνεται σοβαρῶς ὁ ἀσκληπιάδης, ἠμποροῦσες νὰ ἔχῃς περασμένα καὶ τὰ ἑβδομήντα.

* * *

Διάλογος γηραιοῦ ἀνδρογύνου:

— Ὅταν ἀποθάνῃ ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς δύο μας, ὅλη ἡ περιουσία νὰ μείνῃ εἰς τὸν ἄλλον. Σύμφωνη, αἴ; λέγει ὁ γέρων.

— Καλέ μου φίλε, οἱ λόγοι σου μὲ συγκινοῦν.

— Λοιπὸν ἀποφασισμένον. Ἐγώ, ὅταν ἀποθάνῃ ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς *δύο μας*, θὰ 'πάγω νὰ κατοικήσω σὲ μιὰ μοναξιά.

* * *

Ὁρισμός:

Χαμαιλέων. Ζῶον ἔχον τὴν ἰδιότητα νὰ ἀλλάσσῃ χρώματα. Ἀπαντᾶται συχνότατα εἰς τὰς χώρας τῆς πολιτικῆς, μάλιστα ἐν Ἑλλάδι.

* * *

Χωρικὸς ἔχασε τὴν γυναῖκά του.

Πρό τινος δὲ εὑρισκόμενος εἰς τὴν πόλιν ἀπαντᾷ γνώριμόν του ἰατρὸν, ὅστις τοῦ λέγει:

— Ἀφοῦ ἡ γυναίκα σου ἦτον ἄρρωστη, γιατί δὲν μὲ φώναξες νὰ τὴν ἰδῶ;

— Ἄμ' σὰν ἦταν γιὰ νὰ 'ποθάνῃ, τί θὰ τῆς ἔκανες, ἡ ἀφεντειά σου; Ἔπειτα, ξέρεις, ἡμεῖς οἱ χωριάταις ἀποθένουμε καὶ μόνοι μας, χωρὶς τὸν γιατρό.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * * Ἐνώπιον τοῦ ἀψύχου λειψάνου φιλτάτου ὄντος οὐδεὶς ὑπάρχει ὁ μὴ ἀπωθῶν μετ' ἀκατονομάστου φρίκης τὴν ἰδέαν ὅτι Θεὸς, ἀγάπη, δικαιοσύνη καὶ ἀθανασία εἶνε λέξεις ἄνευ ἐννοίας. (Octave Feuillet).

* * * Ἡ πολιτεία εἶνε φιμὸς, σκοπῶν νὰ καταστήσῃ ἀβλαβὲς αὐτὸ τὸ σαρκοφάγον ζῷον, τὸν ἄνθρωπον, καὶ νὰ παραστήσῃ αὐτὸν ὡς χορτοφάγον. (Schopenhauer).

* * * Εἶσαι μικρός; ὅ,τι κι' ἂν 'πῇς πεντάρα δὲν ἀξίζει·
Μεγάλος εἶσαι; ὅ,τι 'πῇς βασίλειο ζυγίζει.
(ΜΟΛΙΕΡΟΣ).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ὑπάρχει ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐγγὺς τῆς Βριστόλης, ἐπὶ λόφου γραφικοῦ καὶ ὑγιεινοῦ, σύμπλεγμα οἰκοδομῶν, ὅπερ καλεῖται κοινῶς «Ἄστυ τῶν ὀρφανῶν» καὶ ὅπου τρέφονται καὶ παιδεύονται κατὰ μέσον ὅρον δισχίλια παιδία. Ὅ,τι διακρίνει τὸ ἵδρυμα τοῦτο ἀπὸ παραπλησίων ἱδρυμάτων ἐν ἄλλαις χώραις εἶνε ὅτι δὲν ἀνήκει οὔτε εἰς τὴν πόλιν, οὔτε εἴς τινα ἑταιρίαν, καὶ οὐδεμίαν κέκτηται περιουσίαν ἢ ἐπιχορήγησιν, ἀλλὰ συντηρεῖται ἀπὸ 45 ἐτῶν ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ διὰ τῆς δημοσίας ἐλεημοσύνης. Ὁ ἱδρυτὴς τοῦ «Ἄστεως τῶν ὀρφανῶν» εἶνε Γερμανός τις, ὀνόματι Μύλλερ, ὅστις ἀφοῦ διῆλθε τὴν νεότητα αὐτοῦ ἐν στερήσεσι καὶ πολλάκις εὑρέθη ἄνευ στέγης, κατελήφθη ὑπὸ φιλανθρώπου ζέσεως καὶ ἀπελθὼν εἰς Ἀγγλίαν ἐγένετο ἱερεὺς, καὶ διωρίσθη ἐφημέριος εἰς χωρίον τι ἐγγὺς τῆς Βριστόλης. Παραιτηθεὶς τοῦ μισθοῦ του, ἐδήλωσεν ὅτι ἐπεθύμει νὰ ζῇ ἐκ τῶν προαιρετικῶν δώρων τοῦ ποιμνίου του, καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐξέθεσε δίσκον ἔν τινι γωνίᾳ τοῦ ναοῦ. Ἐν ἔτει 1836 ὁ Μύλλερ συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ ἱδρύσῃ ἐπὶ τῶν αὐτῶν βάσεων ὀρφανοτροφεῖον, ἐξέδωκε δὲ πρόγραμμα λέγων ὅτι ἐδέχετο παιδία ἀπὸ τοῦ ἑβδόμου ἄχρι τοῦ δωδεκάτου ἔτους τῆς ἡλικίας, καὶ ἀνελάμβανε νὰ φροντίζῃ περὶ τῆς διατροφῆς καὶ ἀγωγῆς των, ἄχρις οὗ δυνηθῶσι νὰ πορίζωνται μόνα τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Ὅτε ἐδημοσίευσε τὴν ἀγγελίαν ταύτην, ὁ ἀγαθὸς ἐφημέριος δὲν εἶχεν οὔτε ὀβολὸν, καὶ ὅμως μετά τινας μῆνας ἤνοιξε τὸ πρῶτον ἄσυλον. Ἐν ἔτει 1838 ἠρίθμει 86 τροφίμους καὶ μετὰ 20 ἔτη 297. Τότε ἐδημοσίευσε φυλλάδιον λέγον· «Χωρὶς νὰ ζητήσω προσωπικῶς οὐδέποτε παρ' οὐδενὸς οὔτε ὀβολὸν καὶ ἀπευθυνόμενος πρὸς μόνον τὸν Θεὸν, ἔλαβον ἄχρι τοῦδε ὑπὲρ τῶν ὀρφανῶν 2, 222, 032 φράγκα». Ἡ ἐκ τοῦ φυλλαδίου ἐντύπωσις ὑπῆρξε τοσαύτη, ὥστε τὸ ἑπόμενον ἔτος ὁ Μύλλερ ἠδυνήθη νὰ δεχθῇ ἐν τῷ ἀσύλῳ του δισχίλια ὀρφανά. Πολλάκις ὁ Μύλλερ περιῆλθεν εἰς χρηματικὰς στενοχωρίας. Ἀλλὰ πάντοτε κατὰ τὴν τελευταίαν στιγμὴν συνέῤῥεον τ'ἀναγκαιοῦντα χρήματα. Ἐν ἔτει 1847, θελήσας νὰ κτίσῃ ἴδιον ὀρφανοτροφεῖον, ἐδημοσίευσε προκήρυξιν, καὶ ἐν διαστήματι ὀλίγων ἑβδομάδων συνέλεξε 275,000 φράγκα. Ὁ Μύλλερ δὲν ὀργανίζει ἐράνους. Ἀπευθύνει ἁπλῶς ἐπικλήσεις εἰς τὸ δημόσιον. Εἷς χωρικὸς ἀποστέλλει αὐτῷ τὸ τίμημα τῆς πωλήσεως μιᾶς ὄρνιθος, εἷς ἀρτοπώλης ἓν δεκάλεπτον ἐπὶ ἑκάστου σάκκου ἀλεύρου, εἷς δικηγόρος ποσοστόν τι ἐπὶ ἑκάστης δίκης, ἣν κερδαίνει, καὶ οὕτω καθεξῆς. Καὶ διὰ τοῦ μέσου τούτου εἰσεπράχθησαν 20,000,000 φράγκα· Τὸ θαυμάσιον τοῦτο οἰκονομικὸν ἀποτέλεσμα, συνδυαζόμενον μετ' ἄκρας περὶ τὴν διαχείρισιν φειδοῦς, ἐπέτρεψε τῷ Μύλλερ ν' ἀνιδρύσῃ πλὴν τοῦ ὀρφανοτροφείου καὶ 122 σχολεῖα, ἐν οἷς ἐκπαιδεύονται 10,500 παῖδες. Πᾶν ὀρφανὸν ἐκμανθάνει ἐπάγγελμά τι καὶ ἐξερχόμενον λαμβάνει δωρεὰν τ'ἀναγκαιοῦντα αὐτῷ ἐργαλεῖα. Ἰδοὺ τί κατώρθωσεν εἷς ἄνθρωπος ἄνευ οὐδεμιᾶς προστασίας, ἄνευ οὐδενὸς προνομίου καὶ διὰ μόνης τῆς πειθοῦς! Τί θὰ γίνῃ ἄρά γε τὸ ὀρφανοτροφεῖον τοῦ Μύλλερ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἱδρυτοῦ του; Ἡ κυβέρνησις θ' ἀναλάβῃ βεβαίως τὴν συντήρησίν του. Ἀλλ' οὕτω τὸ ἵδρυμα θ' ἀπολέσῃ τὸν ἐξαιρετικὸν αὐτοῦ χαρακτῆρα.

Πρὸ τοῦ εἰρηνοδίκου τοῦ Σοῦσεξ ἐν Ἀγγλίᾳ ἦχθη κατ' αὐτὰς μικρὰ κόρη 8 μηνῶν ἡλικίας, ὀνόματι Ζωὴ Μάνσφελδ, κατηγορουμένη ἐπὶ κακοβούλῳ καταστροφῇ ξένης ἰδιοκτησίας. Ἡ κατηγορουμένη ἡμέραν τινὰ ἐκυλίετο μετ' εὐχαριστήσεως ἐπὶ τῶν χόρτων γειτονικοῦ κήπου ἀνήκοντος πλουτρίᾳ τινί, ὅπου εἶχεν ἀφεθῇ ὑπὸ

τῆς πρεσβυτέρας ἀδελφῆς της. Βαθμηδὸν ἐπλησίασεν εἰς μέρος, ὅπου ἐκρέματο φόρεμα κεκοσμημένον μὲ πολύτιμα τρίχαπτα ἀνῆκον εἰς τὴν ἠθοποιὸν Ἄνναν Μάθεϑ καὶ παραδοθὲν πρὸς καϑαρισμὸν τῇ πλυντρίᾳ. Μ' ὅλην τὴν νεαρὰν ἡλικίαν της προσειλκύσθη τόσον ὑπὸ τοῦ ὡραίου ἐνδύματος ἡ κυρία Ζωή, ὥστε τὸ κατεβίβασε σύρασα αὐτὸ ἕνα τὸ παρατηρήσῃ ἐκ τοῦ πλησίον. Δυστυχῶς ὅμως ἡ ἐξέτασις αὕτη ἔληξε διὰ τῆς ἐντελοῦς καταστροφῆς τοῦ λεπτοῦ ὑφάσματος ὑπὸ τῶν λεπτῶν χειρῶν τῆς δεσποινίδος. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀγγλικὸς νόμος ἐπιτρέπει νὰ ἐνάγονται καὶ *ἀνήλικα* διὰ βλάβην ξένης ἰδιοκτησίας καὶ νὰ καταδικάζωνται εἰς ἀποζημίωσιν, ἐνήγαγεν ἡ ζημιωθεῖσα ἠθοποιὸς τὴν μικρὰν *δρακούλαν* εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον. Ληφθείσης ὅμως ὑπ' ὄψιν τῆς ἡλικίας τῆς κατηγορουμένης, ἀπηλλάγη μὲν αὕτη πάσης τιμωρίας, κατεδικάσθη ὅμως εἰς ἀποζημίωσιν 50 λιρῶν πληρωτέων ὅταν καταστῇ ἐνήλικος. Ὁ μικρὸς ἄγγελος φαίνεται ὅτι ἐνόησε τὴν ἀπόφασιν ταύτην, διότι *ἐγρατσούνισε* τὴν ῥίνα τοῦ δικαστοῦ, ὅστις μετὰ τὸ πέρας τῆς δίκης ἠθέλησε νὰ φιλήσῃ *τὴν μικρὰν* καὶ ὡραίαν κατηγορουμένην.

Στατιστικός τις ἐποίησε περίεργον ὑπολογισμὸν ἐπὶ τοῦ ποσοῦ τῶν καϑ' ἑκάστην ἡμέραν κατασκευαζομένων καρφίδων. Τὰ ἐργοστάσια τῆς Βίρμιγκαμ κατέχουσι τὴν πρώτην θέσιν ἐν τῇ βιομηχανίᾳ ταύτῃ, παράγοντα ἡμερησίως 38 περίπου ἑκατομμύρια καρφίδων, τὰ δὲ τοῦ Λονδίνου, Στράνδες καὶ Δουβλίνου κατασκευάζουσιν ὁμοῦ 17 ἑκατομμύρια, ἤτοι ἐν μόνῃ τῇ Ἀγγλίᾳ κατασκευάζονται καϑ' ἑκάστην ὑπὲρ τὰ 50 ἑκατομμύρια. Ἐν Γαλλίᾳ τὰ διάφορα ἐργοστάσια τοῦ Laigle, Rugle καὶ τῶν Παρισίων παράγουσιν 20 ἑκατομμύρια, τὰ δὲ τῆς Ὁλλανδίας, Γερμανίας καὶ ἄλλα 10 ἑκατομμύρια περίπου, ὥστε δύναταί τις νὰ ὑπολογίσῃ ὡς ἔγγιστα εἰς 80 ἑκατομμύρια τὸν ἀριϑμὸν τῶν καϑ' ἑκάστην κατασκευαζομένων καρφίδων, ὅπερ ἀναβιβάζει τὴν ἐτησίαν παραγωγὴν εἰς 29,200,000,000. Ἡ ποσότης αὕτη ἀντιπροσωπεύει ἀξίαν 11 1[2 ἑκατομμυρίων φράγκων· ἡ τιμὴ δ' ἑκάστης καρφίδος ὑπολογίζεται ἀπὸ 2 μέχρι 3 χιλιοστῶν τοῦ ἑκατοστοῦ.

Παράδοξος γάμος ἐτελέσθη ἐσχάτως ἐν Λονδίνῳ. Οἱ νεόνυμφοι ἦσαν ἀμφότεροι κωφάλαλοι· καὶ ἐν τούτοις ἠδυνήϑησαν νὰ ἐννοήσωσιν ὅλην τὴν ἱερουργίαν καὶ νὰ ἐννοηϑῶσιν ὑπό τε τοῦ ἱερέως καὶ τῶν παρισταμένων. Καϑ' ὅλην τὴν τελετὴν, ὁσάκις ἐζητεῖτο παρ' αὐτῶν ἀπάντησίς τις, ἀπεκρίνοντο ἀμέσως σημειοῦντες διὰ τοῦ δακτύλου, καὶ δηλοῦντες οὕτω ὅτι κατενόουν τὴν εἰς αὐτοὺς ἀπευϑυνομένην ἐρώτησιν. Μετὰ τὸν γάμον οἱ δύο κωφάλαλοι, οἵτινες, ὡς ἀνατραφέντες εἰς τὸ ἐν Λονδίνῳ σχολεῖον τῶν κωφαλάλων, ἐγίνωσκον κάλλιστα νὰ γράφωσιν, ὑπέγραψαν εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ βιβλίον τῆς ἐνορίας.

Ἡ πρό τινων ἐτῶν καταγελασϑεῖσα ἰδέα, ὅτι τὸ κυανοῦν φῶς ἐπιδρᾷ αἰσίως εἰς τοὺς φρενοβλαβεῖς, ἄρχεται βαϑμηδὸν λαμβάνουσα κῦρος ἐπιστημονικόν. Ὁ διευϑυντὴς τοῦ φρενοκομείου τῆς Κάτω Αὐστρίας, καϑηγητὴς Σλάγερ, παρεσκεύασεν εὐρὺν κοιτῶνα μετὰ παραϑύρων, ὀροφῆς καὶ τοίχων κυανοχρόων, καὶ ἐπὶ τριετίαν ὅλην ἐϑεράπευσεν αὐτόϑι περὶ τοὺς ἑξήκοντα ἀσϑενεῖς. Παρετήρησε δὲ ὅτι φρενοβλαβεῖς, ὑπερβολικὸν πάσχοντες τῶν νεύρων ἐρεϑισμὸν καὶ δι' οὐδενὸς ἄλλου μέσου δυνάμενοι νὰ πραϋνϑῶσιν, ἅμα κλεισϑέντες εἰς κυανῆν αἴϑουσαν, πραΰνονται πρὸς καιρὸν, ἐπανέρχονται εἰς τὴν ἰσορροπίαν των καὶ νέας ἀνακτῶνται κανονικὰς δυνάμεις διὰ μακροτέρου φυσικοῦ ὕπνου. Δὲν καυχᾶται, ὅτι τὸ κυανοῦν χρῶμα συνεπάγεται ριζικὴν ϑεραπείαν τῶν ἀσϑενῶν· προσκαλεῖ ὅμως τοὺς ὁμοτέχνους του νὰ ποιήσωσι καὶ αὐτοὶ παραπλήσια πειράματα, ὅπως διὰ πληρεστέρας ἐπαγωγῆς ἐξαχϑῇ τι συμπέρασμα γενικώτερον καὶ εἰς τὴν πάσχουσαν ἀνϑρωπότητα λυσιτελέστερον. Δι' ἑτέρων πειραμάτων ὁ αὐτὸς καϑηγητὴς ἀπέδειξεν, ὅτι τὸ *ἐρυϑρὸν* φῶς ἐξεγείρει εἰς ἐνέργειαν φρενητιῶντας ἀπαϑεῖς καὶ καταβεβλακισμένους.

Περίεργος λεπτομέρεια τοῦ ἐμπορίου τῶν γυναικείων ἐνδυμάτων ἐν Παρισίοις εἶνε ὅτι τὰ μεγάλα καταστήματα τοῦ Worth μεταχειρίζονται πρὸς ἐπίδειξιν τῆς τελειότητος τῶν προϊόντων αὐτῶν, ἀντὶ τῶν συνήϑων ξοάνων, νεάνιδας ζώσας, αἵτινες ἐπὶ τῶν κομψῶν καὶ ῥαδινῶν αὐτῶν σωμάτων φέρουσι καὶ ἐπιδεικνύουσιν εἰς τὰς πελάτιδας τὰς ἐσϑῆτας τοῦ περιωνύμου ῥάπτου· ἀλλὰ τὸ ἔτι περιεργότερον εἶνε ὅτι μεταξὺ τῶν νεανίδων τούτων ὑπάρχει μία, ἥτις ἔχει τὴν εἰδικότητα νὰ παριστᾷ τὴν κατάστασιν ἐγκυμοσύνης γυναικὸς τῆς ἀριστοκρατικῆς τάξεως. Ἡ νεᾶνις αὕτη καϑημένη κατὰ μέρος, ἐπιδεικνύει εἰς τὸ σκιόφως κομμωτηρίου εἰς τὰς ἐπισκεπτομένας αὐτὴν κυρίας τὴν ἐνδυμασίαν, ἥτις εἶνε ἐπιτηδειοτάτη εἰς τὸ νὰ ἀποκρύπτῃ τὴν κατάστασιν τῆς ἐγκυμοσύνης.

Εἷς Ἀναγνώστης.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τοῦ ἔτους πολλὰ μέσα τίϑενται εἰς ἐνέργειαν πρὸς δίωξιν ἢ καταστροφὴν τῶν ὀχληροτάτων κωνώπων καὶ σκνιπῶν. Ὡς λίαν δὲ ἐπιτυχὲς μᾶς συνιστᾶται παρά τινος τῶν ἀναγνωστῶν τῆς «Ἑστίας» καὶ τὸ ἑπόμενον· Ἀλείφομεν διὰ μέλιτος τὰ χείλη λεκάνης, ἐν ᾗ τοποϑετοῦμεν μικρὸν κηρίον ἀνημμένον. Οἱ κώνωπες, ἑλκόμενοι ὑπὸ τοῦ φωτὸς, ἔρχονται πρὸς τὴν φλόγα, ἥτις κατακαίει αὐτοὺς, ἢ κολλῶσιν ἐπὶ τοῦ μέλιτος ὅταν ἐπικάϑηνται εἰς τὰ χείλη τοῦ δοχείου.

ΑΘΗΝΗΣΙ.— ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΣΜΟΝΟΙΑΣ».